

Scoala Noastră

Revista Pedagogică-Culturală

a corpului didactic primar din județul Sălaj.

BCU Cluj University Library Cluj

Anul XI.

FEBRUARIE 1934.

Redacția și Administrația:
REVIZORATUL ȘCOLAR ZĂLAU.

No. 2.

≡ ȘCOALA NOASTRA ≡

REVISTĂ LUNARĂ

Abonamentul anual:

Pentru înv. 120 Lei, p. comitete șc. și alții 200 Lei

Correspondența pentru Redacție și Administrație
se va adresa:

Revizoratul școlar: pentru „Școala Noastră” Zălau

Manuscrisele primite la Redacție nu se înapoiază.
Articolele trimise vor fi scurte, scrise cîteț și nu-
mai pe o singură pagină. — Cărțile și revistele
primite la Redacție se vor aminti la Bibliografie

— *Rugăm revistele să accepte schimbul* —

CUPRINSUL :

<i>D. Mărgineanu</i> : Glasul dascălimii sălăjene —	49
<i>dr. C. Angelescu</i> : Școala ca instrument de educație și instrucție națională —	51
<i>Sabău Alex.</i> : Dl. Ministru al școalelor Dr. C. Angelescu și învăț. șc. primare	61
<i>Elena Iepure</i> : Organizarea muzeelor școlare	65
<i>G. Perneșiu</i> : O paralelă psiho-biografică —	67
<i>A. Răduțiu</i> : Metodul sintetic în predarea scris-cetitului — — — —	70
<i>Teodor Neș</i> : Românii din Bihor — — — —	72
<i>D. Mărgineanu</i> : Situația înv. primar în Sălaj —	75
<i>Traian Cionfi</i> : Monografie — — — —	78
<i>Vasile Pop</i> : Pagina folklorului — — — —	80
<i>Cărți-reviste</i> — — — — — — — —	81
<i>Informațiuni</i> — — — — — — — —	82
Un concurs al Revistei „Satul și Școala” — — — —	87
<i>Buletinul Revizoratului școlar</i> — — — —	89
<i>Asociația Învățătorilor din Sălaj</i> — — — —	94

ȘCOALA NOASTRĂ

Revistă pedagogică culturală a corpului didactic primar din jud. Sălaj

Stasul dăscălimii Sălăjene.

Ca un simbol al libertății naționale s'a ridicat în capitala județului Sălaj măreața catedrală română, care prin frumusețea arhitectonică în stil bizantin combinat cu stilul românesc într'o armonie artistică ireproșabilă, constituie o adevărată capo-de-operă, înșirîndu-se între cele mai frumoase biserici din țară. Acest templu al biruinței și monument de artă națională, dintr'o poziție admirabilă, domină întreg jurul, vestind pentru vecie dreptul de stăpânire asupra plaiurilor sălăjene, moștenite din străbuni și răscumpărate cu enorme jertfe de lacrimi și de sânge.

Intr'un moment de fericită inspirație, animat de cele mai bune sentimente creștinești și naționale, am luat inițiativa și hotărîrea solemnă că, dăscălimea română din Sălaj, trebuie să-și dea contribuția demnă la înzestrarea acestei biserici, ca un omagiu al recunoștinței și pentru a demonstra în fața prezentului și mai ales a posterității, credința indisolubilă în biserica națională, instituția de temelie în conservarea — dealungul veacurilor — a ființei noastre etnice și ocrotitoare a școalei naționale în toate timpurile de impilare.

Invățătorimea Sălăjană, martore și o modestă forță a timpurilor de mari și glorioase prefaceri întru desăvârșirea idealului nostru național, cu nimic nu-și va pu-

tea manifesta sentimentele sale de iubire și alipire față de biserică, decât prin cumpărarea unui clopot mare de cca 1400 kgr. care prin glasul său formidabil va vesti tuturor timpurilor biruința unității noastre naționale. Și'n el, în glasul de bronz, se va eterniza glasul nostru de astăzi către promotorii luminei, credinței în desvoltarea tuturor sentimentelor nobile, culminând în caracterul moral nedestructibil.

Acest glas va încălzi, ca un memento, conștiința națională în sufletul acelora, cari sunt și vor fi chemați să străjuiască aci la frontiera țării scumpul patrimoniu național. Tot acest glas va petrece la viața veșnică pe toți învățătorii cari vor contribui și colecta pentru acest scop, indiferent de timpul și locul unde îi va ajunge sfârșitul, fiind trecuți în Cartea de aur a parohiei în ordinea sumelor donate sau colectate.

În aceste sentimente mă adresez către toți învățătorii din Sălaj, solicitându-le obolul material fie direct, sau prin colecte, conform indicațiunilor ce le va primi fiecare individual.

Am dori mult să se realizeze cât mai repede aceasta idee și să fie un gest în plus de solidaritatea și sufletul mare și înțelegător al dascălimii noastre din acest județ.

D. MĂRGINEANU.

ȘCOALA CA INSTRUMENT DE EDUCAȚIE ȘI INSTRUCȚIE NAȚIONALĂ

Scrisoarea d-lui prof. dr. C. Angelescu, ministrul
instrucțiunii, către învățători.

D. dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii reluând conducerea acestui departament a trimis următoarele instrucțiuni tuturor învățătorilor, pentru ca școala să-și recâștige prestigiul de care ea trebuie să se bucure.

STAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PRIMAR ÎN 1928 ȘI 1933

Situațiunea învățământului primar a devenit în ultimul timp foarte îngrijitoare.

O criză materială, agravată de o greșită concepție în cece privește cultura poporului, — și *o criză morală* profundă, au slăbit mijloacele de susținere ale școlii și au diminuat resorturile sufletești ale învățătorimii.

Dacă comparăm situațiunea școlii primare de astăzi, cu situațiunea ei de acum cinci ani, cu adâncă părere de rău constatăm că, școala primară, în loc să se întărească și să progreseze, se găsește astăzi într'o dezorganizare complectă, ne mai îndeplinindu-și cum trebuie înalta misiune pe care este chemată s'o îndeplinească.

Aveam, în 1923—1929, — după campania de însuflețire culturală începută în 1919, — mii de localuri noi de școli construite, aproape 42.000 de învățători, peste 2.000 de maeștri și ateliere, cu aproape 60.000 de elevi; cursul primar superior frecventat de peste 30.000 elevi, iar peste 700.000 de auditori urmau școlile de adulți. Imensa majoritate a elevilor frecventau școala, căci obligativitatea învățământului era o realitate. În zona eteroglotă și în districtele dela marginea Țării, mii de învățători făceau un adevărat apostolat cultural și național; iar avântul, însuflețirea și patriotismul dascălilor avusesse drept rezultat construirea celor 7.000 de școli răspândite pe toată întinderea României de astăzi.

Astăzi, după cinci ani, numărul învățătorilor a scăzut la 38.746; localurile de școli nu s'au mai construit; cele neterminate în 1928 au rămas în starea de atunci, sau sunt deteriorate în urma intemperiilor anilor din urmă. Învățământul supra-primar nu mai există, atelierele și școlile de adulți au fost desființate. În locul avântului și îndrumării culturale și naționale din zona eteroglotă, școala minoritară a înlocuit în

multe părți școala românească; iar obligativitatea învățământului ne mai aplicându-se, nici jumătate din numărul elevilor nu mai frecventează școala primară.

Iată trista realitate, iată starea în care se găsește astăzi învățământul nostru primar.

Până la 1920, în fiecare an se înființau câte 2 — 3000 posturi noi de învățători, așa încât puteam spera ca într'un viitor apropiat, în câțiva ani, să complectăm cei 75.000 de învățători de care țara are nevoie.

Ori, dela 1929 și până astăzi, în loc ca numărul învățătorilor și al școlilor primare să sporească, așa cum cere nevoia culturii celor trei milioane de copii în vârstă de școală, numărul învățătorilor s'a redus cu peste 3000, iar activitatea de luminare și de propășire a școlii aproape s'a suprimat.

Dacă criza economică și financiară din ultimul timp nu îngăduia sporuri noi la celelalte ramuri din învățământ, ea nu îndreptățea însă pe nici un om cu răspundere în această țară, pe nici un om care își dă seama de importanța ce are pentru un stat cultural poporul, să reducă învățământul primar și să lase analfabetismul și ignoranța să se înlindă din nou în satele și cătunele noastre, periclitând astfel siguranța și viitorul neamului.

Când sute de mii de copii rămân fără știință de carte și când milioane de adulți sunt analfabeți, este o adevărată crimă națională să se reducă învățământul primar, primul instrument de educațiune și instrucțiune națională, de luminare și trezirea conștiinței maselor și să se facă cheltueli nesăbuite ca cele pe cari le cunoaștem cu toții și care revoltă cu drept cuvânt întreaga opinie publică din această țară.

Dar, pe lângă *criza materială*, s'a mai adăugat în ultima vreme în învățământul nostru și o altă criză, dacă nu mai mare, dar tot așa de însemnată ca cea dintâiu, *criza morală*.

O supra licitație de favoruri, un trafic de conștiință, o turburare a ordinii și a disciplinei în ierarhia școlară, au slăbit resorturile sufletești ale dascălimei, chiar și ale acelor care erau mai devotați în împlinirea misiunii lor.

Politicianismul, cu tot ce are el mai urât și mai degradator, a pătruns adânc în școala românească și consecința fatală a acestei dezastruoase stări de lucruri este starea actuală a învățământului.

Pe lângă nerespectarea legilor și regulamentelor școlare, pe lângă neaplicarea obligativității, *neîndeplinirea* datoriei de către învățători, lipsa lor dela școală, este încă una din cauzele puternice ale decăderii învățământului primar.

Fără îndoială, că situațiunea materială a corpului didactic lasă de dorit și că într'un viitor apropiat trebuie să ne preocupăm de aproape de această chestiune vitală pentru mersul regulat al școlii românești.

Nu e mai puțin adevărat însă, că dacă relele semnalate mai sus nu ar fi atins așa de profund învățământul nostru, învățătorii, cari au fost adevărați apostoli, — atât în timpul lui Haret, cu ocaziunea activității extrașcolare, cât și în timpul Ministeriatului meu, între anii 1919—1928, — nu s'ar fi dat înapoi să-și continue marea lor misiune, cu toată situațiunea lor materială atât de precară.

Toate acestea neajunsuri au avut drept rezultat *starea în care ne găsim astăzi.*

Se înțelege dela sine că lipsa de ordine și legalitate, întinarea bunului plac și a abuzului în treburile publice, desființarea prestigiului de autoritate, lipsa de rânduială în gospodăria statului, lipsa de educațiune și lipsa, simțământului de răspundere față de viitor, sunt și vor fi totdeauna cauze care împing la stările anarhice; și din nenorocire, nici școala n'a rămas cruțată în vremea din urmă de toate aceste neajunsuri.

Sunt instituții în stat, ca *Școala și Biserica*, cari au o chemare determinată, o chemare de conservare națională, de apărare și de promovare a intereselor statului.

Școala și Biserica sunt stâlpii pe care se reazimă trăinicia unui popor. Ele trebuie să păstreze axa virtuală a intereselor statului și să se confunde cu scopul și aspirațiunile neamului; de aci, — și rolul lor de apărare, de stăvilare împotriva tuturor curentelor de destrămare națională de strajă neadormită la păstrarea și apărarea patrimoniului național.

Învățătorimea română — crescută, instruită și educată cu anumit scop, — învățătorimea care a dat dovadă în grele împrejurări de înalt patriotism și a făcut un adevărat apostolat la închegarea și înălțarea școalei românești, nu poate fi focar de învrăjpire națională, de dezordine și de subminare a instituțiilor statului.

Dacă în vâltoarea luptelor sociale se pot produce ciocniri sau contraste, școala și biserica sunt și trebuie să fie scutul dreptății, al înțelegerii, al armoniei și al solidarității sociale. Unii dintre învățători și preoți sunt datori deci să se întrebe astăzi dacă au părăsit sau nu aceasta linie de conduită, dacă s'au abătut sau nu dela chemarea lor, dacă se găsesc la locul unde oficiază, sau au părăsit altarul unde sunt obligați să-și îndeplinească datoria.

Țara și neamul, incredințându-le bunurile sfinte ale lor, cultura, educațiunea și înălțarea sufletelor, învățătorii și preoții sunt datori, prin apostolatul ce au de îndeplinit, să le păstreze și să le transmită sporite din generație în generație. Instrăinarea sau părăsirea lor constituie o dezertare dela datorie, o trădare asemănătoare cu tradarea soldatului, care pe câmpul de luptă își aruncă arma și trece în rândurile dușmanului.

ȘCOALA ȘI ÎNVĂȚĂTORUL CA MIJLOC ȘI INSTRUMENT DE EDUCAȚIUNE ȘI INSTRUCȚIUNE NAȚIONALĂ

Școala primară cu învățătorul ei este în primul rând o instituție de ordine și educațiune națională și, — cum am mai spus-o și altă dată — *școala este ceea ce este învățătorul ei, iar societatea și satul, ceea ce este școlau lui.*

Loculul de școală, întreținerea, dotațiunea și decorația lui arată ce este învățătorul; dacă este gospodar sau nu, dacă este un om de ordine și de bună rânduială.

Există, și trebuie s'o spun cu părere de rău, școli fără localuri proprii și pentru care învățătorul nu s'a interesat să se facă, există localuri de școală noi neîngrijite, care dau aspectul unor case părăsite, curți neîmprejmuite, grădini necultivate, fără plantații, fără o fântână cu apă de băut; școli nedotate, fără material didactic, fără un tablou pe pereți, mărturia istoriei neamului, fără o icoană, fără nimic viu.

Toate acestea dovedesc că acolo sufletul învățătorului este mort. Toate acestea arată că înalta lui chemare și îndeplinirea datoriei nu sunt înțelese de el.

Deaceea, luând din nou conducerea școlii românești, aduc la cunoștința acestor învățători, că sunt datori să se ocupe de aproape ca școlile să aibă local propriu, că sunt obligați să îngrijească de localurile ce au, să planteze în curtea și grădina școlii arbori și pomi roditori, să procure sau să-și confecționeze singuri materialul didactic de care au nevoie, și să facă astfel ca școala și cuprinsul ei să fie model de imitat de consătenii lui.

Ministerul Instrucțiunii va urmări de aproape cazurile semnalate mai sus și va lua măsuri, îndepărtând din învățământ pe acei care din nepricepere, lipsă de interes sau rea voință, compromit și instituția și interesele neamului.

Se va alcătui pe județe situația localurilor de școală și a zestrei lor, a tuturilor bunurilor și terenurilor școlare și învățătorii găsiți în condițiunile de neconformarea a celor arătate vor trage consecințele.

OBLIGATIVITATEA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

În strânsă legătură cu loculul de școală, cu dotarea și funcționarea lui intră în frecvența copiilor la școală, „*Obligațiunea învățământului*“.

Dacă sunt multe motivele cari au împiedecat și împiedică aplicarea obligativității, ca: suspendarea aplicării obligativității școlare de către unele organe administrative, propaganda nesăbuită demagogică, făcută de oameni fără răspundere față de școală, apoi una din cauze — și poate cea mai însemnată — *este lipsa dela datorie a învățătorului, părăsirea*

școalei, precum și conflictele ce veșnic se ivesc între unii învățători și părinții copiilor.

Cum să-și trimită părinții copiii la școală, dacă învățătorul lipsește cu zilele și săptămânile, umblând după interese personale în târguri și orașe!

Cum să-și trimită părinții copiii la școală, dacă la școală nu învață nimic și gospodăria școalei este mai rea decât a sateanului vecin.

Cum să-și trimită părinții copiii la școală, dacă învățătorul își părăsește școala, se transformă în agent de club politic, își face din aceasta o carieră mai rentabilă, se amestecă în vâltoarea luptelor politice și prin forța lucrurilor își creiază dușmăni și față de el și față de școală.

Se înțelege că la un asemenea element, care numai învățător și model de muncă și datorie nu se mai poate chema, orice mijloace s'ar întrebuița, orice rigori ale legii s'ar învoca și aplica, în ceea ce privește obligativitatea, ele rămân zadarnice, fiindcă în sufelele și inima oamenilor, care nu sunt răi de fapt, dar pe care învățătorul îi înrăește prin faptele lui și prin rezultatele ce le dă școala, rămâne convingerea că școala nu este de nici un folos și copiii își pierd timpul.

Tot astfel și în ceea ce privește relațiile dintre învățători și părinți.

Nu se poate concepe școala fără o colaborare strânsă între părinții copiilor și învățător. Părinții sunt datori să se intereseze și să secondeze opera școlii; să știe ce face copilul la școală; iar învățătorul să cunoască ce face copilul acasă, să cunoască viața particulară a copiilor și chiar a părinților, căci școala trebuie să continue și să completeze educația din familie și s'o înlocuiască, atunci când ea lipsește.

Este în deobște cunoscut, că acolo unde învățătorul se ocupă de școală, își face datoria cu punctualitate, se poartă cu copiii ca un adevărat părinte sufletesc, școlile sunt pline de copii; o simplă persuasiune, un îndemn, un sfat suut deajuns pentru înțelegerea oamenilor ca să-și dea copiii la școală; aplicarea amenzilor școlare acolo nu există.

Ministerul Instrucțiunii atrage în mod serios luarea aminte acestor învățători, care prezintă lipsurile semnalate, că va întreprinde cel mai sever control cu privire la împlinirea datoriei cu punctualitate din partea învățătorilor, la observarea bunelor raporturi ce trebuie să existe între învățători și ceilalți locuitori, la păstrarea demnității inerentă fiecărui învățător și la urmărirea și aplicarea severă a Obligaтивității Învățământului.

Acei ce vor fi găsiți, că din lipsă de înțelegere a datoriei și a înaltei lor chemări au călcat îndatoririle de mai sus, vor fi suspendați și îndepărtați din învățământ ca păgubitori

și învățământului și corpului din care ei fac parte. În același timp, organele de control precum și organele administrației școlare, care vor tolera abaterile semnalate sau vor fi părți-nitoare, vor fi aspru pedepsite.

Insist în mod special asupra faptului că învățătorul este liber să-și manifeste, atunci când datoria de cetățean o cere, credința sa politică; îi este însă cu desăvârșire interzis să iasă din câmpul preocupărilor sale de îndrumător și de luminător al neamului în arena luptelor politice pătimase și să se transforme în agent de club, de degradantă speță politică, sau să se transforme în agent de acțiune subversivă și de subminare a statului și a instituțiilor lui.

Ministerul Instrucțiunii face cunoscut tuturor aceluia ce se vor găsi în categoria de mai sus, că voi fi îndepărtați din învățământ, ca unii ce s'au abătut dela îndatoririle lor și au devenit elemente de disoluție socială și națională și de degradare a instituției unde oficiază.

Cu toată vitregia vremurilor prin care trecem, țara a făcut și face sacrificii pentru școală și învățători, după cum s'a făcut dovada în ultimul timp, chemându-se în slujba școlii încă 3.000 de normaliști, și este în dreptul ei să ceară dela acei pe care-i susține și le încredințează îndrumarea și luminarea destinului ei, tot sacrificiul până la jertfa de sine cum o cere sentinței care păzește granițele țării.

ÎNVĂȚĂTORUL CA ELEMENT EDUCATOR

Școala este și trebuie să fie un instrument nu numai de cultură dar și de educațiune și această educațiune în prima linie trebuie să fie națională. Afară de aceasta, pe tot cuprinsul țării, copiii trebuiesc crescuți în aceleași sentimente, instruiți în aceleași aspirațiuni de buni români, de buni patrioți. Nu poate fi un învățământ pentru vechiul regat, altul pentru Ardeal, altul pentru Basarabia și un al patrulea pentru Bucovina; legea Inv. primar di 1924, unificând învățământul, i-a dat o direcțiunea unitară și națională.

Când țări și popoare puternice cu adâncă cultură cu viață și trecut de sute și mii de ani, se concentrează să închege la oaltă formând o forță unitară națională, nu se poate vorbi în România de o școală și de un învățământ centrifugal cu tendințe regionale. România este un stat care, după lupte și suferințe de secole, reușind să se alcătuiască în granițele ei naturale, are nevoie de creșterea, educațiunea și instrucțiunea copiilor ei, în sentimente eminamente naționale, pentru a desăvârși și închege unirea sufletească a neamului.

Învățătorimea română are în grija ei nobila misiune de pregătire a finerelor generațiuni pentru viața românească și asigurarea trăinicieii în viitor a neamului nostru. Pentru atingerea acestui scop, învățătorii trebuie să dea prin școală co-

piilor o astfel de educație sufletească, în cât ea trebuie să ajungă la dezvoltarea și afirmarea însușirilor și energiilor naționale.

Pe lângă educațiunea națională, *educațiunea morală, educațiunea religioasă* trebuie să fie una din preocupările speciale ale învățătorului. Cele mai multe din scăderile pe cari le constatăm astăzi în societatea noastră, în special în tineret, se pot atribui acestei mari lacune a vieții școlii noastre.

Copilul nu trebuie să primească numai *învățătura*, el trebuie să capete *deprinderi* de viață ordonată, disciplinată și cinstită. În aceeași ordine de idei, *educațiunea religioasă* trebuie să fie adânc implantată în sufletul elevului de școală și trebuie să formeze unul din elementele indispensabile ale culturii din școala românească.

INDRUMAREA PRACTICĂ, ȘCOALA PRIMARĂ CU 7 ANI

Paralel cu pregătirea culturală și educațiunea națională, școala și învățătorul trebuie să urmărească și un scop practic, adică *putința de adaptare repede la nevoile vieții de astăzi*, deprinderea la muncă, realizarea practică pentru satisfacerea nevoilor de toate zilele, potrivit cu puterile, aptitudinile și înclinațiile elevilor.

Legea Învățământului Primar din 1924 imbină într'un mod fericit ambele scopuri și nu depinde de cât de înțelegerea, devotamentul și priceperea învățătorului, ca aplicarea ei să dea rezultatele dorite.

Învățătorul cu bunul lui simț, cu pregătirea științifică ce o are câștigată în școlile unde a învățat, cu cunoștințele ce și le-a mai apropiat după ieșirea din școală, perfecționându-le prin citiri zilnice, cu meșteșugul ce are de a transmite aceste cunoștințe altora, cu intuiția tuturor nevoilor locale unde el funcționează; învățătorul trebuie să ia din programa școlii primare, care este un arsenal de cunoștințe și îndrumări, tot ce se poate aplica la școala unde el se găsește și să le aplice în așa fel încât, școala să corespundă intereselor locale și nevoilor reale ale vieții din localitate.

Legea învățământului primar din 1924 dă cea mai largă latitudine învățătorului ca să mai adauge el, cu consimțământul organelor școlare și alțceva nou, necesar vieții locale, chiar dacă aceasta lipsește din programa analitică a învățământului. Activitatea locală mai caracteristică decât aceasta nu se poate concepe, dar trebuie să aibă cine s'o aplice.

Legea învățământului primar prevede *școala primară integrală cu 7 clase și șapte ani de studiu*. Ea nu face deosebire de școli cu un învățător, cu doi sau cu trei. Ea prevede pur și simplu învățământul integral de 7 ani și numai acei elevi capătă titlul de absolvenți ai școlii primare, care absolvă cele 7 clase complet.

Legea nu s'a aplicat și nu s'au urmărit rezultatele ei, decât câțiva ani. N'a fost timp suficient ca din aplicarea ei să se tragă concluzii definitive.

Au fost oameni neînțelegători care nu și-au dat seama că învățământul primar redus la 4 sau 5 clase, pentru majoritatea copiilor acestei țări, nu mai poate dăinui și au combătut legea, refuzând aplicarea ei. Nu s'a aplicat învățământul supraprimar și s'a tras concluzia cum că legea este fără rezultat, deși în primii trei ani de aplicare, ajunsesem să avem peste 7000 de școli primare complete, cu peste 2000 de ateliere practice și 360.000 de elevi. Revenirea înapoi la 4 clase primare ar constitui o adevărată crimă culturală față de acest popor și o decădere față de toate țările din lume, unde pregătirea în învățământul primar este de 7—8 ani.

Ministerul Instrucțiunii pentru funcționarea școlii primare integrale cu 7 clase, a luat măsuri să alcătuiască orarii pentru aplicarea programei analitice, s'o simplifice dacă e nevoie, înlăturând inutilitățile constatate în așa fel, ca timpul material de ocupațiune a învățătorului să poată corespunde aplicării legii și programei analitice, precum și celorlalte activități culturale, pe care el este chemat să le înfăptuiască în școală și prin școală, în mediul în care trăește.

Ministerul Instrucțiunii va lua măsuri ca înscrierile la examene și înaintările în diferite grade din învățământ să nu se facă și admită pentru învățătorii cari au făcut și fac școală primară cu 7 clase și care prin muncă stăruitoare, prin devotamentul împlinirii datoriei, au făcut să ia ființă în localitatea unde se găesc, instituții și opere de creațiune cu caracter cultural, economic etc. Aceasta de altfel fiind scopul fiinal al școlii și al muncii ce depun: școala pentru viața și nevoile neamului.

ACTIVITATEA EXTRA-ȘCOLARĂ ȘI ÎNVĂȚĂMÂNTUL ADULȚILOR

Paralel cu desfășurarea activității pentru instrucția prin școală a copiilor, învățătorul trebuie să fie preocupat și de răspândirea științei de carte și de cunoștințe în afară de școală.

Pe lângă scopul național, scopul practic, scopul etic de a realiza mai multă omenie, mai mult spirit de îndatorire și sociabilitate printre copii de școală și mai mult caracter în sufletul generațiilor de mâine, învățătorul trebuie să fie preocupat și de ridicarea și cultivarea masselor cetățenești în mijlocul cărora trăește. El trebuie să desvolte toate individualitățile și sub aspectul fizic. El trebuie să stimuleze toate energiile și să perfecționeze tot ce este perfectibil de desvoitare și afirmare nu numai la elevi, dar și în afară, în societate. Acesta a fost spiritul și economia legii din 1924, când activi-

tatea extrașcolară care în legiuirile anterioare era numai cu titlul grațios în sarcina învățătorului, a devenit prin acea lege o obligațiune legală pentru învățător.

Prin urmare, învățătorul trebuie să se ocupe și de răspândirea științei de carte la adulți, să facă să ia ființă cât mai multe instituțiuni de cultură și de împlinire a nevoilor din localitate, ca: școli și cursuri pentru adulți, biblioteci pentru învățători, biblioteci școlare, biblioteci populare, asociații culturale, asociații economice, industriale, comerciale, instituții de educație fizică, de sănătate publică, ateliere practice, etc.

Învățătorii sunt obligați să organizeze pretutindeni serbări, șezători și conferințe culturale; să introducă unde pot cinematograful și în toate școlile aparate de radio, prin care să primească cunoștințe și îndrumări; să organizeze coruri școlare, sătești și bisericești; excursiuni, etc. Într'un cuvânt, tot ce poate să facă sănătos, disciplinat și vibrant sufletul românesc, spre a fi gata oricând țara are nevoie de el.

Ministerul Instrucțiunii mai pune în vedere tuturor învățătorilor, că trebuie să organizeze imediat școlile și cursurile de adulți. Să revenim la acea fecundă epocă de activitate culturală din 1921-1927, când peste 700 000 de adulți urmau la școlile primare și se împărțeau la luminile științei pe carte.

Ministerul Instrucțiunii a făcut apel la toate Ministerele și Instituțiile care pot veni în ajutorul învățământului și școlii primare, pentru a ușura cât mai mult realizarea acestui deziderat.

Se va da o deosebită atențiune, se va avea în vedere munca depusă și se vor nota în mod deosebit, în statul personal, acei învățători, care vor aduce la îndeplinire asemenea opere de cultură a maselor.

Analfabetismul trebuie să dispară. Starea în care ne găsim nu mai poate fi o clipă tolerată. Ministerul Instrucțiunii nu va cruța nici un sacrificiu pentru înlăturarea acestei rușini naționale. Să sperăm că, în curând, învățătorul în satul căruia se va mai găsi un analfabet, să se simtă umilit.

CULTURA ZILNICĂ A ÎNVĂȚĂTORULUI, BIBLIOTECI, ETC.

Pe lângă îndeplinirea cu sfințenie a datoriei în școală și răspândirea culturii în masele populare, învățătorul mai are o datorie, datoria de a se cultiva el însuși, de a fi în curent cu toate problemele care frământă astăzi spiritul și mintea în toate părțile lumii.

Organizați deci biblioteci pedagogice pentru cultura dvs. personală, citiți nu uitați că cea mai puternică unealtă pentru răspândirea culturii este cartea și tot ceea ce omenirea a câștigat prin truda creierului și munca brațului se găsește în cărți.

Nu există țară civilizată care să nu aibă cât mai multe instituții de cultură, cât mai multe biblioteci; organizații manifestări populare pentru înființarea și dotarea bibliotecilor; faceți apel la Casa Școalelor, la toți oamenii de bine, la toate casele de editură, la autori, la oamenii de știință, ca să vă dotați bibliotecile. În orice casă de sătean, care știe să citească, să intre o carte sau o revistă instructivă, dar să nu pierdeți niciodată din vedere că toată munca dvs., tot spiritul cărților ce răspândiți, trebuie să fie impregnat de caracterul eminent național.

Ministerul Instrucțiunii va organiza pentru învățătorii care se desting prin activitatea lor culturală, excursiuni și vizite în țară și în străinătate. El îi va încuraja în mod deosebit, prin toate mijloacele ce-i stau la îndemână.

Luând deci astăzi Direcțiunea Culturii Naționale și constatând relele care bântuesc școala românească, înțeleg să fac apel la patriotismul tuturor dascălilor și să le cer să mă ajute în desăvârșirea operei ce voiesc să înlăptuesc.

Ca români, cari-și iubesc țara, dascălii au datoria să pună toată munca și tot sufletul lor la îndreptarea reuelor de mai sus. Opera de consolidare și de dezvoltare a învățământului nu se poate înlăptui decât cu colaborarea tuturor oamenilor de inimă și în primul rând a învățătorilor. Țara are dreptul să ceară aceasta dela ei, pentru sacrificiile ce ea face.

Nimic și nimeni nu poate susține mai cu succes revendicările învățătorimei, decât rezultatele evidente ce aceștia le dau în urma muncii ce desfășoară pe ogorul școlii românești.

Idealul nostru național s'a realizat; rămâne de urmărit închegarea noastră sufletească, întărirea rezistenței fizice și afirmarea unui ideal cultural. Prin afirmarea acestui ideal vom contribui, cu nota noastră specifică, la dezvoltarea cunoștințelor omenești și la progresul civilizațiunii. Măriți ca teritoriu, trebuie să ne afirmăm ca energie creatoare; lărgiți în suprafață, trebuie să câștigăm în adâncime și această afirmare a energiei și a consolidării noastre, nu se poate întemeia decât pe forțele sufletești și pe sănătatea fizică a tuturor fiilor acestei țări.

Toată aceasta înlăptuire stă astăzi în mâinele, în mintea, în sufletul și în inimile învățătorilor, a îndrumătorilor ei. România de mâine va fi ce vor fi generațiunile tinere, pe care le pregătesc învățătorii de astăzi. Aportul pe care-l vor aduce aceste generațiuni, va fi acela pe care școala îl pregătește, viața îl aplică și întreaga suflare românească îl folosește.

Cu toate lipsurile încercate în ultimul timp de școala poporului și de slujitorii ei, învățătorimea română conștientă de răspunderea și de chemarea ce are, cum a știut să facă dovada în vremurile grele de pregătire și de apărare a neamului va ști și de astădată să-și facă datoria și într'un suflet

și un gând, pătrunsă de gravitatea momentului și a pericolelor ce ne amenință, va ști să-și mobilizeze toate puterile spirituale și fizice și să răspundă la apelul ce fac pentru a preveni cu un moment mai de vreme, înlăturarea tuturor cauzelor de scădere care pot compromite existența statului

Ei vor înfăptui astfel cea mai frumoasă și cea mai nobilă operă de trăinicie și asigurare în viitor, a neamului și a țării.

Domnul Ministru al Școalelor

Dr. C. ANGELESCU

și

Invățătorii școalelor primare.

Evenimentul sângeros din ultimul timp, care a făcut să țâșnească sângele unuia dintre cei mai devotați oameni al acestei națiuni, de multe ori greu încercată, care s'a săvârșit prin asasinarea mișelească a fostului prim-ministru I. G. Duca în clipele când ființa Sa fizică și psihică se frământa cu acele imperioase probleme de redresare morală al unor spirite rătăcite dela chemarea lor de răspundere, a făcut să se trezească din letargie conștiințele acestei națiuni, pentruca prin mână de fier, dar totodată blândă și civilizată, să ridice moralul decăzut al multor paturi sociale, care au început ca prin mijloace nihiliste să-și răzbune șansele lor de neizbândă politică deșanțată și'ntru nimic justificată în fața opiniei publice, care în termenii cei mai gravi a dezaprobat și condamnat aceasta oarbă cutezanță.

Ajunși pânăla răscrucea de gândire al luării măsurilor de îndreptare al răului ce căuta și caută a săpa la temelia acestui stat, aproape pe toți oamenii de bine și cu răspundere, îi vedem îndreptându-și privirile spre noi învățătorii, cari am fost și suntem cei mai fideli slujitori ai statului, pentru cari până în ultimul timp, nu s'a găsit în această bogată, binecuvântată și frumoasă țară, nici acea mică părțică de răsplată, din

care să ne putem asigura o cât mai modestă viață, ci par'că în ciuda vitregiei timpurilor, am fost aruncați în prada crizei materiale, după care mai ales ca o consecință fatală, a urmat acea criză morală, care a copleșit în mare conștiințele, în urma căreia azi suferă întreaga societate și aceasta în detrimentul interesului colectiv al statului, întrucât indivizi răzleți, uneori în mase complete organizate, au fost în stare, ca pentru interese pur individuale, să răpească națiunii oameni de valoarea fostului Președinte de Consiliu, care a fost un bărbat de Stat încercat, patriot și luminat, dela care țara a așteptat îndreptarea relilor ce căutau să amenințe ordinea de Stat, răpus fiind înainte de ce ar fi putut lucra, pentru binele și consolidarea neamului Său.

În vorbiri și presă azi se face apel la conștiințele învățătorilor, cari fără mici excepții, deși huiduiți și neîndreptățiți, am rămas mai puțin atinși de egoismul și vițiul distrugător, considerându-ne printre primi factori de bine, dela care se așteaptă îndreptarea morală în care au decăzut o parte din fiii acestei națiuni, decădere pe care noi am prevăzut-o cu mult înainte de ce ar fi luat proporții de așa natură, cerând prin întruniri și presă mai marilor zilei, un tratament mai uman față de școala primară, primul factor de cizelare al vieții omenesti, care să corespundă cât de cât cerințelor timpurilor și o retribuție mai umană de muncă și răsplătă pentru noi ce formăm falanga dascălilor dela catedră.

În trecut de cele mai multe ori nu am fost ascultați, deși din glasul nostru vibra binele comun al națiunii. Criza materială și financiară cu care am fost mereu izbiți în față, a făcut să stagneze orice început de bine. Vârful de cuțit de multe ori a făcut să ne sângereze întreaga ființă. Curbe peste curbe s'au aplicat asupra mizerabilului nostru salar. Nici până azi nu am fost încadrați cu salarul din legea dela 1927. S'au șters înaintările precum și gradațiile. Salarul neachitat luni de zile. S'au desființat școli și posturi de învățători, pentruca țara să prospere mai bine. S'a observat o indolență cu desăvârșire, a unor autorități față de susținerea școalelor, cari deși ziduri reci de

piatră, au simțit alături de noi criza care din multe nu a lăsat decât niște ruine.

Greul și umilința au ajuns la un stadiu pe care numai noi am putut să-l înțelegem ca unii ce l-am trăit.

Opinia publică azi se îndreaptă spre școala primară, dela care unica așteaptă în cel mai înalt grad redeşeptarea vieții morale prin formarea oamenilor de caracter.

Providența a făcut ca școala primară și învățătorii, dela care țara azi cere mai mult ca orișicând, în aceste timpuri de grele răspunderi morale și cerințe naționale, când unii din fiii ei au lunecat pe panta nihilismului, să aibă în frunte pe neobositul și devotatul îndrumător și organizator, în persoana Excelenței Sale Dr. C. Angelescu, care vede mântuirea moralului social și național, prin îndreptarea neajunsurilor ce s'au făcut școalei primare și sufletului ei, cari suntem noi învățătorii.

După preluarea Ministerului, Domnia-Sa, precum a afirmat, a găsit dezmăți și neorânduială pe toată linia. Școli ce erau una cu ruina, învățători cari din cauza mizeriei de cele mai multe ori s'au abătut dela menirea și chemarea lor, iar o alta grămadă pe drumuri, atâta timp când încă o mare parte din populația română a țării, se zbate în negura întunecoasă a analfabismului.

Ca un început Dl. Ministru Dr. Angelescu a dat pâine tinerilor învățători ce erau dați uitării, la cari cunoscându-le avântul de lucru și sacrificiu, i-a trimis în mijlocul poporului, unde în unire cu marea masă dascălească, să lupte pentru distrugerea relelor cari au început să învenineze populația satelor.

A anunțat începerea unei campanii de construcții școlare, prin care focarul de cultură al satului, să apară ca un local de revelație, ridicat fiind prin aceasta, din rândurile grajdurilor părăsite, cu cari pe alocurea începea să egaleze.

În ce ne privește pe noi învățătorii, Excelența Sa a declarat solemn delegației Consiliului General al Asociației Învățătorilor în audiența din 29 Ian. a. c.,

că Vă face toate eforturile în guvern, pentru repararea nedreptăților ce ni s'au făcut în trecut.

1. Introducerea în buget pe 1934—35 a gradațiilor și a sporului cuvenit după definitivat și înaintare.

2. Plata de către stat a suplinitorului în caz de boală.

3. Eliberarea cât mai urgent a bonurilor de imp. pe anul 1931 și începerea achitării în numerar, a salariilor restante pe 1932.

4. Trecerea în buget alor 8000 posturi de învățători.

5. O salarizare mai omenoasă a înv. începători.

6. Validarea prin lege a examenelor de definitivat și înaintare ținute în anul 1932—33.

7. Menținerea Legii din 1924 în cece privești examennl de definitivat și înaintare.

8. Menținerea examenului de diferență la Liceu.

9. Pregătirea universitară a învățătorilor prin înființarea Școlii Normale Superioare, cu secții speciale pentru învățători.

10. Achitarea salariilor prin chitanțe individuale de către percepțiile de circumscripție.

În cele din urmă Excelența Sa a declarat, că va sta totdeauna alături de noi, ascultându ne doleanțele noastre, pe care va căuta a ni le satisface în cel mai mare grad posibil, cerându ne să stăm la datorie și să muncim cu tragere de inimă în cadrele atribuțiilor ce ne sunt încredințate neabatându ne nici odată dela datorie, cerându ne mai departe să ne debarasăm de politicianismul urât și degradator, care acum a pătruns mai mult ca oricând în școala rămânească, ceea ce aduce cu sine, consecințe fatale atât pentru școală și noi, cât și pentru Stat.

Pătrunși fiind de toate aceste stări de lucruri, ce au început a izbi în existența Statului, precum și a intențiilor de bine ale Domnului Ministru Dr. C. Angelescu, în inima și preocupările principale ale căreia învățătorii și școala primară deținem locul de căpetenie, lucru ce de altfel este așa de bogat și frumos expus și în articolul: »Chemare la Datorie« al D-lui Rev. Școl. jud. D. Mărgineanu, pe care cetindu l cu atențiune și obiectivitate, aparem reînouiți și oțeliți sufletește,

să ne trezim frați colegi Sălăjeni, cărora ni se cere mai mult poate ca altora la această frontieră, să alungăm dela noi tot ce nu încadrează cu interesele colective de Stat și muncă profesională, muncind cu zel și tragere de inimă, la consolidarea scumpei noastre Patrie și Națiuni, făcând ca din fiecare acțiune a noastră, să apară binele comun, lipsit de ori și ce urmă, care ar putea aduce ponegrire, tagmei din care facem parte.

Sânmiclăuș, la 4 Februarie 1934.

Săbău Alexandra.

ORGANIZAREA MUZEELOR ȘCOLARE

Nu vom discuta rostul, importanța și aportul intuiției, această condițiune neapărată și hotărâtoare întru asimilarea cunoștințelor generale umane. În special, dacă vom considera concursul determinant al simțurilor în vederea aperceperei și a fixării unei covârșitoare părți din ele. Chiar dacă nu ne-am reaminti decât principiul fundamental al marelui pedagog observator John Locke, întemectorul psihologiei moderne, rezumat în caracteristica și clasică lui evidențiere: »Nimic nu se află în inteligența, ce n'a fost mai înainte în simțuri«, susținând senzațiunea și reflexiunea, drept izvoarele tuturor cunoștințelor noastre, — după ce s'a precizat rolul neapărat al reprezentărilor întru dezvoltarea starilor emoționale. Ori, întrucât am remarcat cu deosebire acest factor primordial al intuiției întru realizarea operei instructive în general, vom înțelege care e importanța ei specială, raportată la intențiunile constructive ale învățământului. Și anume, aceasta cu o deosebită și esențială referire la acela de baza: primar. Și dacă locul ei apare atât de bine definit în complexul activant al acestuia, — vom înțelege astfel, cum un muzeu școlar potrivit organizat în cadrele învățământului primar, devine auxiliarul indispensabil al intuiției. Privita sub acest aspect, necesitatea înființării unui muzeu școlar pe lângă fiecare școală primară, apare una dintre cele mai urgente cerințe ale preocupărilor didactice actuale. În special, dacă va trebui să recunoaștem, ca în această privința, în cuprinsul Țării întregite ne-a ramas aproape totul de împlinit. În afara doar de câteva

incercări apreciable și laudabile, acest postulat imperios al pedagogiei moderne ne surprinde în faza primitivă a începutului. Drept care, mi-am socotit de datorința și am aflat atât de oportun să prezint și nepretențioasa mea contribuție asupra înjghebării unui muzeu școlar, pe lângă fiecare școală din învățământul nostru primar.

Înainte de a trece la tratarea proprie a acestei probleme, țin să insist în prealabil asupra unor considerațiuni concludente. Anume, din experiența comună am avut prilejul să ne convingem, cum copiii în preocupările lor promovate de curiozitatea care îi caracterizează, nu se mulțumesc cu propriile lor constatari. Interesul lor atât de dezvoltat le promovează un impuls neconținut spre tot ce pot să desprindă cu ajutorul simțurilor din cuprinsul mediului lor înconjurător. Mai mult, — o vagă și amplă aviditate de noi senzații și cunoștințe îi stăpânește în neastâmpărul lor permanent, inerent organismului lor în plină și continuă dezvoltare. Ori, chiar pentru asigurarea normală întru evoluarea crescândă și potențată a acestei dezvoltări firești bine determinate și pricepute, bazată pe utilizarea rațională și sistematică a raporturilor dintre viața practică atât de bogată în izvoare de noi senzații și cunoștințe și știința adeseori atât de abstractă, dintre natură și teorie, dintre viață și activitatea școlară a elevilor, legată atât de des de noțiuni în mare parte streine și necunoscute pentru ei, — se impune observarea și respectarea unor condițiuni, menite să dureze aceea tranziție neapărată a intelectului copilului din lumea concretă a cunoștințelor lui practice spre câmpul întins și în bună parte atât de abstract al noțiunilor teoretice școlare. Pentru asigurarea scopului primordial și bine intenționat al învățământului educativ-teoretic, care se pretinde inexorabil întovărășit de concursul constant al educației practice, desfășurată în cadrele activității instructive ale învățământului teoretic. Iar această tendință se afirmă și apare în acțiunea ei externă spre înfăptuirea realizărilor ei atât de imperioase întru educația practică, — printre alte mijloace salutare și prin ceea ce denumim: muzeu școlar.

Sunt nenumărate prilejurile, când învățământul teoretic, din felurite motive, nu are posibilitatea să-și verifice în natura noțiunile lui instructive. Condițiune, în lipsa căreia, asimilarea acelor cunoștințe, lipsite de sprijinul efectiv și real

al intuiției, devine iluzorie. Iată împrejurarea care lamurește și justifică pe deplin necesitatea unui muzeu școlar. În special, învățământul primar, bazat în buna parte pe principiul intuiției, are un deosebit motiv să recunoască importanța lui, nu numai pentru primele două clase, unde utilizează direct acest principiu, ci și în celelalte clase la o mare parte a materiilor de învățământ.

(Va urma.)

O PARALELĂ PSIHO-BIOLOGICĂ

Împrejurările în cari traesc oamenii acestui secol, diferă mult de cele în cari au trăit oamenii în antichitate. Chiar omul preistoric n'a avut numai trebuința de a-și satisface poftele corporale, ci a simțit și trebuința de a se organiza și constitui în triburi, pentru a-și putea apăra mai ușor viața și avutul. Aceasta constituire este un rezultat al rațiunii, după secole de frământări psihice.

Astăzi problemele vieții sunt mult mai grele, lipsurile mărite în raport cu pretențiunile psihice și omul, deși știe că va trăi numai câteva zeci de ani, caută totuși pe cale rațională, să vadă cari sunt mijloacele prin cari și-ar putea mai ușor îndulci viața.

Muncei fizice îi premerge munca intelectuală; deci omul muncește pentru a-și putea realiza pretențiile și ca să poată aduce un folos real succesorilor lui.

Odata ce un om caută să vadă cum ar avea succese mai mari în viața, duce și o viață psihică. Aceasta viață psihică se dezvoltă paralel cu viața biologică, putem zice că este rezultatul funcțiunilor celulelor cari compun corpul omului.

Psihologia nu ne arată ce anume este sufletul în sine, e independent sau depinde de corp, e muritor sau nu, acestea sunt lasate pe seama religiei și a metafizicii. Psihologia studiază raporturile fenomenelor sufletești, în deobște cercetează toate atitudinile vieții psihice în raporturile ei cu natura. Ca să putem vedea cum anume s'au dezvoltat facultățile sufletești, trebuie să aruncăm o privire asupra construcției biologice a ființei.

Biologia explică fenomenele vieții trupesti, atât pe cele

ce sunt conforme cu scopul conservării cât și pe cele cari îl contrazic și aduce ca urmare boala, moartea. Corpul omului este compus dintr'o mulțime de celule microscopice cari formează macrocosmul omului.

O celulă organică e compusă din: nucleu, protoplasma și membrana, focul vieții celulei fiind nucleul; dacă l-am lua pe acesta, celula s'ar descompune și ar dispărea în macrocosmul celular. Acestea celule culeg materia brută din alimentele ce omul le introduce în corpul său, prefăcându-le în materie vie. Odată ce acestea celule se hrănesc, e natural să se și desvolte ca fizic; dar sunt supuse legii economiei de spațiu și atunci celula se desface în două părți, fiecare parte având nucleu, protoplasmă și membrana, deci celula aceasta se înmulțește cu ajutorul economiei de spațiu. Intre celulele organice se află un lichid, care are gustul lacrimilor; el face legătura între celule sau între neuroni, dând posibilitate circularii curențului nervos. Ființele sunt supuse legii de adaptare, fie ființe unii sau multicelulare. Orice ființă are o viață internă care se caracterizează prin digestie, respirație, circulație, etc., ea depinde mult de viața de relație — mediul înconjurător — dacă aceasta se schimbă și structura celulelor se schimbă. La unele celule structura organismului se schimbă treptat, la altele cari nu-și schimbă structura, ci viața de relație moare, natura făcându-și selecția sa.

Toate celulele sunt supuse legii de ereditate: »Din stejar stejar se naște și din vultur vultur crește«, vorba poetului. Niciodată nu s'a întâmplat ca un lup să se nască din oaie, ori din șoarece să se nască elefant, căci dacă ar exista acest lucru, n'ar exista o continuitate a speciei.

Fiecare celulă își are o funcțiune a sa separată într'o țesătură, ca fiecare țesătură în corp și ca fiecare corp în univers. Dacă fiecare celulă își are funcțiunea ei separată, nu însemnează că trăește numai pentru ea, ci scopul principal e conservarea întregului, tot așa ca și la om, deși omul muncește ca să trăiască, trăește pentru propășirea neamului, a omenirii întregi, conservarea întregului și continuitatea speciei. Deci atât omul, cât și celula organică și-a pierdut independența.

În natura totul se transformă, nimic nu se pierde. Odată ce totul se transformă sau se prefăce ca materie și odată ce

facultațiile psihice se dezvoltă paralele cu cele biologice, atunci și facultațiile psihice se pot transforma. Iată ce ne face să credem în puterea educației. Celulele organice, deși aparținând aceleiași specii, totuși diferă de la o ființă la alta și această diferență se poate observa la ființele care ocupă un loc mai sus pe scara zoologică.

Un copil nou născut nu reprezintă numai un om sau o ființă mai mult în societate, ci el este și ființă istorică, un studiu aparte, prin care citim viața predecesorilor sai. Aceasta se poate observa la copiii din școală, fiindcă unul este mai inteligent ca altul, altul mai sensibil, un al treilea mai sburdalnic, unul spune numai adevărul, altul caută să te mintă mereu. Deci vedem că fiecare copil are ceva moștenit de la părinți, sufletul sau nefiind »tabula rasa« cum susțineau empiriștii în frunte cu John Locke. Copilul are predispozițiuni spre bine sau spre rău, deci pe cele dintâiu le vom încuraja, iar pe cele din urmă le vom sufoca.

Fericit copilul acela, care s'a născut din părinți sănătoși, muncitori, onești și fără patimi, căci aceștia sunt chemați să facă un pas sigur pentru proapășirea țării lor. Să nu credem însă că cei născuți din părinți cu diferite patimi nu sunt în stare să facă ceva bun.

Mediul social are o influență extraordinară asupra educației, deci dacă aceștia vor fi îndreptați de timpuriu, vor ajunge poate la același rezultat ca primii.

Învățătorii, trebuie să avem o foaie pedologică, cu ajutorul careia vom putea studia în ce proporție se dezvoltă la fiecare copil intelectul pus în raport cu fizicul, vom observa ce aplicații are și unde anume, sau în ce domeniu are nevoie de încurajare.

Din cele susmenționate am văzut că unele celule se adoptează mai repede, altele normal și altele mai încet. Tot așa și cu dezvoltarea facultăților sufletești ale copilului, de aceea avem datoria să ne ocupăm, de fiecare copil în parte ca să-l cunoaștem puterea de muncă. De cei a căror facultăți sufletești rămân în urmă, trebuie să ne ocupăm, pentru ca să-și câștige mijloacele de trai să nu trăiască numai ca niște trântori; de cei a căror facultăți sufletești se dezvoltă paralel cu fizicul, trebuie să ne ocupăm ca la rândul lor să-și fie folositorii lor și societății, iar de cei a căror facultăți sufletești se

desvoltă mai repede, trebuie să ne ocupăm; fiindcă ei vor fi fala de mâine a neamului, luceferii de mâine ai țării în cari se ascund atâtea forțe neprevăzute.

— Ei vor conduce destinele țării

— Ei vor fi elita societății,

Căci în quintesența omul, ultima verigă din lanțul seriei animale, recapitulează întreaga evoluție biologică și prin aceasta rezumă în structura sa și toată evoluția casnică, toată istoria universului — având sentimentul istoric al răspunderii personale față de viitorime.

George Perneșiu.

METODUL SINTETIC IN PREDAREA SCRIS-CETITULUI

După o experiență de un an și jumătate, cât am predat scris-cetitul la cl. I-a, m'am convins că, copiii deosebesc mai repede și mai ușor o literă decât un cuvânt și aceasta din cauză că, aperccepția lor nu este destul de desvoltată.

Pentru acest motiv, în locul metodului analitic, combinat cu acel al cuvintelor normale, am adoptat așa numitul metod sintetic, care nu pleacă dela abstract la concret, și chiar în mod invers, dela concret la abstract, dela ușor la greu.

Conform acestui metod sintetic, care mi-a dat cele mai excelente rezultate, procedura este aceasta:

Înainte de a-se ocupa de un element compus și abstract, cum ar fi de exemplu, tratarea cuvântului normal „sac“, sau chiar altul, învățătorul aderent al metodului sintetic, va preda litera sau sunetul nou, într'o singură lecție, după cum urmează:

LECȚIA I-a

Scrierea și cetirea literei „s“

Copii! Scoateți tăblițele! Să iese unul la tablă și să facă o linie culcată spre dreapta! (Copiii din bănci, scriu pe tăblițe, tot ceeace observă pe tablă).

Să iese altul și să facă o linie șerpuită spre stânga! — Uitați-vă la mine! Voi împreuna aceste două linii. Ce voi face? (Învățătorul scrie litera „s“) Ce-am făcut cu aceste linii? Încercați acum, să le împreunați și voi! (Inv. controlează și dă îndrumări) Să vedem cum ați scris!

Tăblițele 'n bănci! Știți voi cum se numește aceasta literă? (Eventual, răspund repetenții clasei).

Aceasta este litera „s”! (Inv. o pronunță tare și foarte clar).

Cum se numește această literă? (Se va 'ntreba elevul cel mai bun) Numiți-o și voi cu toții! (Copiii o repetă 'n cor).

Din ce-i formată litera „s”? Veți scrie acum litera „s” până umpleți tăblița! Ce veți scrie? Scoateți tăblițele!

LECȚIA II-a

Scrierea și citirea cuvântului normal „sac”, se poate preda în aceeași zi, la un interval de o oră, sau în cel mai rău caz, (lipsă de timp) în ziua următoare.

Pregătire. Din ce se face făina? Unde se face făina? În ce se pune făina? Cine face sacul? Din ce-i făcut sacul? Cu ce se leagă sacul la gură? Pentruce se leagă? Pentruce se leagă? etc.

Anunțare. Acum vom scrie cuvântul „sac”!

Predare. Ce vom scrie? Întâi voi scrie eu la tablă! Uitați-vă cum scriu! (Inv. scrie caligrafic).

Ce cuvânt am scris pe tablă? Din câte litere este format cuvântul sac? (Copiii cunosc deja toate trei literele) Cum se numește prima literă? Cum se numește litera a doua? Dar a treia? Scoateți tăblițele! Uitați-vă la tablă și scrieți și voi cuvântul „sac” (Copiii scriu pe tăblițe cuvântul respectiv, orientându-se după cuvântul scris pe tablă, iar inv. îl supraveghează, le dă îndrumările necesare și corectează dacă e cazul).

Tăblițele 'n bănci! Scoateți abecedarele! Deschideți la „sac”! Ce vedeți? (Elevii vor observa și descrie scena) Acum voi citi eu mai întâi, iar voi să urmăriți! (Vor urmări cu niște bețișoare în forma creioanelor de piatră, căci altfel, cu degetul ar acoperi literele și totodată, ar murdări Abecedarul)

Cine vrea să citească? (Vor citi elevii mai buni, apoi cei mai slabi, iar învățătorul va explica termenii abstracți.)

Cărțile 'n bănci! Despre ce am citit? (Dacă e posibil, prin câteva întrebări meșteșugite se va face și o scurtă reproducere, bine înțeles că la lecțiile cu un cuprins mai bogat căci din lecția »sac« ce s'ar reproduce?)

Aplicare. Acasă veți scrie lecția dela »sac«, iar acum să

desemnați pe tăblițe un sac! Scoateți Abecedarele! (Unele Abecedare mai »bune«, sub scena complicată și colorată, au și desemn simplu (schiță), care inițiază pe elevi.)

* * *

Mi-am expus părerea asupra felului cum cred că e bine să se aplice metoda sintetic, în predarea scris-cetitului și nădăiduesc că, înainte de a se clasifica de »rău« sau »bun«, colegii îl vor verifica prin punerea lui în aplicare, conduși de formula atât de elocventă a marelui pedagog Diesterweg, care a spus: »Misiunea învățătorului are un caracter practic și nu-mai teoria nu-i poate da adevărata cultură«.

A. Răduțiu.

Frontiera noastră de Vest

Românii din Bihor *)

Asociațiile culturale din Bihorul situat la Vestul României, au rămas adânc impresionate de atitudinea omului de știință, care a apărat cu curaj și demnitate adevărul istoric și raporturile reale etnice din Ardeal, față de afirmațiile tendențioase, științifice și sentimentale ale contelui Bethlen.

Intr'adevăr, în ce privește Bihorul, județ de frontieră spre Ungaria, studiile toponimice, care desvăluiesc tainele vremurilor înainte de apariția documentelor scrise, dovedesc că văile, apele, lacurile și munții Bihorului au numiri românești, cari nu sunt împrumutate nici dela Slavi, nici dela Unguri. Din potrivă, eminentul filolog dela Universitatea din Cluj d. S. Pușcariu a arătat că stratul slav, așternut mai târziu peste Românii băștinași, a împrumutat unele numiri toponimice din limba română, adaptându-le spiritului limbei slave.

De altă parte, documentele istorice, registrele probelor de foc din secolul XV-lea, amintesc că la începutul sec. XIII-lea câțiva Români din Bihor au fost supuși acestor suplicii. Iar colecțiunile de diplome și documente, invederează că aci

D. Teodor Neș, președintele asoc. cult. „Astra“ din Bihor a adresat dlor Seton Watson și Wickan Steed, vestiți oameni de cultură englezi, următoarea scrisoare publicată și în ziarul „Universul“.

în Bihor existau voievodate române, organizate în veacul al XIII-lea. (Dr. Const. Pavel: »Vechimea Românilor din Bihor«. In »Școlile din Beiuș«.) Prin urmare, n'am fost venetici și desorganizați, ci descendenți direcți ai legionarilor romani, care au răbdat să se aștearnă peste noi straturile Slavilor și ale Ungurilor.

Făcând abstracție dela vechimea noastră aici, și dela drepturile istorice, în baza cărora poate că și Tătarii lui Dzingischan și-ar putea reclama unele drepturi asupra Europei, să privim realitatea etnică, singură de care trebuie să se țină seamă în perioada stăpânirii principiului naționalităților.

Isoarele maghiare în această privință ne dau o contribuție prețioasă.

Eminentul geograf, Dr. Györffy István, care a făcut studii temeinice asupra Bihorului, în publicațiile sale din Buletinul geografic maghiar din Budapesta (»Földrajzi közlemények« Budapest 1915, p. 257) publică următorul tablou asupra populației din sudul Bihariei.

PLASELE	Naționalitățile în anii													
	1600		1704-20		1778		1828		1850		1890		1910	
	Ung. o/o	Rom. o/o	Ung. o/o	Rom. o/o	Ung. o/o	Rom. o/o	Ung. o/o	Rom. o/o	Ung. o/o	Rom. o/o	Ung. o/o	Rom. o/o	Ung. o/o	Rom. o/o
Vascău — —	7	93	4	96	3	97	1	99	1.5	98.5	2	98	3	97
Beiuș — — —	16	84	14	86	10	90	7.5	92.5	8.5	91.5	9	91	10	90
Ceic — — —	—	—	10	90	1	99	1.5	98.5	1.5	98.5	1	99	1	99
Tinca — — —	75	25	33	67	23	77	19	81	20	80	19	81	19	81
Beiu — — —	—	—	12	88	2.5	97.5	1	99	1	99	3	97	4	96
Totalul celor 5 plase sudice	33	67	14.6	85.4	8.9	92.1	6	94	6.4	93.6	6.8	93.2	7.4	92.6

Iar în ce privește nordul Bihorului, avem cartea ungarului Balogh Pál (Magyarország népességi visznoyai, publicată de ministerul instrucțiunii din Budapesta, 1901), care ne arată invederat, comună de comună, că cu excepția unei fâșii de cca 10-15 km. din partea de Vest a plasei Săcueni și Sălard, din Bihorul actual, majoritatea covârșitoare a populației este cea românească. În fâșia considerată, care se întinde dealungul liniei ferate: Oradea—Safu-Mare, statistica maghiară ad-

mitea 10—20% români, presărați între unguri. Această fâșie îngustă încadrează o linie ferată de o desăvârșită importanță economică și militară.

Statistica pe confesiuni și analiza numelor arată însă, că procentul românilor aici este cu mult mai mare decât cel indicat de Balogh P. Acelaș studiu recunoaște o populație românească de 10 - 60% în multe comune rămase în Ungaria: Pocsay (50% români), Bedeu (90% români), N.-Kereki (10% români), Vancsod (10% români), Peterd (70% români), Jaca (80% români), Vekerd (90% români), Săcal (100% români), Micherechiu (100% români). etc., etc. (Balogh Pál: op. citat pag. 860—869.)

În baza acestor studii, — luând deci ca bune datele statistice oficiale maghiare (1900—1910) — frontiera etnică formează o pungă în jurul orașelor Oradea și Salonta. Oradea, ca oraș comercial, a fost centrul de influență al păturii mijlocii: meseriași, negustori, alcătuită de evrei-maghiari, adică a elementelor aparținătoare națiunii dominante. În Ungaria, în primele veacuri după venirea ungarilor, n'a existat viață de oraș. Ungaria n'a știut fonda orașe, nu s'a putut închide în dosul zidurilor lor, n'a putut practica cu răbdare o meserie, a schimba mărfuri. (Balogh P. op. cit. 31.) Orașele au fost populate cu meștri germani, artiști italieni, comercianți genovezi ori din Venezia, cămătari israeliți sau greci. (Balogh P. op. cit. 31.) Aceștia au alcătuit elementul viu al statului maghiar, încât Sf. Ștefan a declarat că »o țară fără naționalități e fragilă«. Aceste elemente străine mai târziu au fost maghiarizate, păstrându-și doar numele cu o străină fizionomie acustică. Sau maghiarizându-și numele cum s'a făcut mai deunăzi (14—16 Dec 1933) când »Monitorul Oficial« din Budapesta a publicat 9 1/2 pagini de nume maghiarizate.

Orașelul Salonta a fost întemeiat în 1606 de Ștefan Bocskay, principele Ardealului pentru haiducii care l-au ajutat în războaiele cu Turcii și Habsburgii. Comunele din împrejurimi erau românești. Se vede din conscripțiile din sec. XVI-lea și cronica lui Ssalárdi C («Siralmas Kronika» pag. III), care în 1636 vorbește de comuna Mádáras un sat lângă Salonta (2 km.), în care niciodată n'a trăit pui de ungar. Acesta a fost un istm vârat în regiunile românești.

Prin frontiera stabilită de tratatul dela Trianon, comu-

nele maghiare, recunoscute ca atari dă statistica maghiară și verificate la fața locului de comisia internațională de delimitare a frontierelor — au fost trecute Ungariei, încât în Bihorul actual a rămas numai regiunea locuită de o masă compactă românească. Aceasta este situația reală, cunoscută de noi ca bihoreni băștinași oricari ar fi informațiile orale și de ocazie. pe cari le-ar vântura în lume, presa și agenții maghiari.

Deaceea, Bihorul se închină marilor și vrednicilor bărbați, cari, cunoscând situația reală, au curajul să apere dreptatea față de avalanșa informațiilor tendențioase, care numai cinste nu fac unui om, care-și revendică atributul de intelectual.

În consecință, primiți, d-le, admirația societăților bihorene și dragostea lor caldă pentru atitudinea dvs., față de furtunile vorbelor sunătoare dar goale, cu care Ungurii încearcă să inviforeze atmosfera politică a Europei. Ați apărat un colț de pământ românesc cum e Bihorul, care totdeauna a fost românesc și care, în adunările antirevizioniste dela 27 Noiembrie 1932 și 28 Mai 1933, au arătat că românești vor să rămână.

Primiți sentimentul de gratitudine cu care poporul nostru știe să impresoare pe luptătorii pentru pace, adevăr, și dreptate.

Oradea, la 24 Decembrie 1933.

Teodor Neș

președintele «Astrei», Bihor.

Situația învățământului primar în Sălaj

— Spicuri din raportul general —

26) În județ există 284 Comitete școlare.

Pe lângă întreținerea materială a școalelor, nu mai întrețin nici-o opera culturală de cât un număr foarte mic de comitete.

Cam 15 Comitete ajută pe elevii săraci.

Un număr de 4 Comitete ajută pe învățatori cu ajutoare materiale.

Au existat 38 Comitete de construcții școlare din inițiativa particulară. Dela 1928 li s'a paralizat însă întreaga activitate fiind lipsita de concursul moral și material din partea

administrației. Contribuția tuturor proprietarilor de pământ din județ cu câte 5 lei de jugh. anual pentru alimentarea fondurilor de construcții școlare, a fost sistată în anul 1928 și deodată au încetat și lucrările. Și e un mare păcat, căci continuându-se campania de construcții școlare cum a început, în câțiva ani se construiau toate localurile de școala necesare în județ.

Pentru întreținerea materială a școalelor se impune de urgență: cotele comunelor să se încaseze la timp de organele fiseului și să se verse administrației Financiare pentru Comitetul școlar județean, care ar face repartizarea fondurilor trimestrial, în mod echitabil tuturor comitetelor rurale din județ, amasurat bugetelor școlare respective. Numai astfel s'ar putea asigura buna întreținere materială a școalelor. Campania de construcții școlare intreruptă de 3 ani, trebuie reluată. Pentru acest scop să se facă de județ o impunere minimă pe toți cetățenii.

IX. Corpul didactic

27) În județ sunt 507 învățatori titulari și 37 conducătoare de copii mici în total 544 învățatori titulari (la școlile particulare confesionale din județ mai funcționează un număr de 170 învățatori și 2 conducătoare de școale de copii mici).

28) În anul școlar curent s'au acordat în total 159 concedii.

Concediu de un an: 6.

Până la 6 luni: 6.

Până la 2 luni: 18.

Concedii de 1 luna: 23.

Concedii sub 1 lună: 112.

Totalul zilelor de concedii au fost: 7.865 zile.

Majoritatea concediilor le-au avut învățătoarele, cea 80%.

Învățătoarele în general caută să se profite de orice ocazie pentru a se sustrage dela datorie.

Activitatea lor lasă mult de dorit.

29) În anul școlar curent s'au aplicat următoarele pedepse: Avertisment confidențial, 1. Avertisment publical, 6 învățatori.

Recompense: a) Mulțumire pentru activitatea școlară și extrascolară la 4 învățatori; b) Mențiune cu laudă la 4 învățatori.

30) Exista biblioteca pedagogică în județ.

Cercuri de studii învățătoarești nu există.

Învățătorii județului au o revistă pedagogică «Școala Noastră» Revista stă sub conducerea directă a Revizorului școlar D. Margineanu fără comitet de conducere.

Alte mijloace de perfecționarea învățătorilor sunt conferințele lunare (școale cu mai mulți învățatori) Cercurile culturale și adunările Asociației învățătorilor.

31) În județ sunt autori de cărți didactice propriu zis, Paul

Miclea are o carte în colaborare cu Ecaterina Dan din Oradea «Județul Salaj pentru cl. II-a».

Învățătorii nu scriu în alta specialitate numai articole ocazionale locale.

Învățătorii ziariști nu sunt. Unii fac încercări de corespondență la Cotidianele, Universul, Curentul și Dimineața din care amintesc pe Victor Falauș din Cehul-Silvaniei și Constantin Floareș din Moiad.

La reviste literare nu publica.

46. — Numele și titlul Revizoratului de județ, a subrevizorilor de control și birou și al funcționarilor din oficial Revizoratului școlar: 1. Dumitru Margineanu Revizor școlar inamovibil, 2. Augustin Creșpoi subrevizor școlar de control cu delegație, 3. Ioan Rațiu subrevizor școlar de control cu delegație, 4. Simion Oros subrevizor școlar de control cu delegație, 5. Petre Popescu subrevizor școlar de birou (Șeful Cancelariei), 6. Gheorghe Balaj Secretarul Revizoratului.

47. — Numărul inspecțiilor pedagogice și administrative: 437; numărul învățătorilor inspectați: 663.

48. — Rezultatul acestor inspecții și calificativele date: la inspecții au fost notați cu calificativul «Foarte bine» 36 învățători; cu calificativul «Bine» 260 învățători; cu calificativul «Mulțumitor» 352 învățători și cu calificativul «slab» 35 învățători.

49 și 50. Concluzii finale și propuneri

Din cele relatate în raportul de față rezulta că învățământul național din județ sta pe o treaptă îngrozitor de inferioară față de cel minoritar, care este mai privilegiat. Nu voi să afirm că elementul minoritar ar constitui o forță intelectuală mai superioară, din potrivă. Țăranul român este neîntrecut în suptilitatea intelectului natural și a puterii de pricepere. Stă însă tot încatușat.

Primejdia analfabetismului împedica dezvoltarea firească culturală, socială și economică a poporului nostru și-l condamna la ignoranță. Dacă aceasta situație de umilire rușinoasă a dăinuit ctătea veacuri, sub stăpâniri străine, concepția statului modern întemeiat pe libertate și democratism nu o mai poate tolera. Și mai vârtos față de elementul dominant care prin multe lacrimi și jertfe indescrivibile și-a creiat statul liber și național. Și încă un lucru. Dacă orice întârziere în aceasta privință și-ar putea avea justificarea în interiorul Țării, cu nimic nu se poate justifica aci la granița către Occident.

(Va urma)

MONOGRAFIA

Școlii primare de Stat din comuna Hurezul Mare, jud. Sălaj.

de Traian Cionfi

inv. dr.

— Urmează din No. 1. pag. 11 —

Am încercat să găsesc cărți școlare vechi, dar se vede ca s'a prăpădit cu totul căci nu am găsit nici una.

Deasemeni nu am găsit nici fotografiile vechi ale localului școlar nici de a învățătorilor de atunci.

* * *

Accasta este în linii generale icoana trecutului școlii primare de stat din comuna mea, pâna acum în anul Domnului 1933 luna Febr. în ziua a zecea.

Am încercat să fiu credincios dorinței înaintașilor mei; nu pot termina însă fără să amintesc cu recunoștință despre marele sprijin care l-a avut în persoana preoților cari în tot timpul n'au încetat a fi părinți adeverați, ocrotitori și mari animatori ai învățământului.

Cel dintâiu a fost Moise Sora Noacu de Vaida-Hunyad, apoi Ioan Șoproni, Ioan Mihalca, istoricul nostru, Ioan Jiroșiu și actualul Romul Mihalca, pregătind drumul generațiilor următoare și caracterizându-se singuri în fața posterității dela care vor binemerita.

Fac acest omagiu postum atât preoților cât și învățătorilor cari deși între condițiuni de viață mult mai reduse decât ale noastre, au muncit din greu la nivelarea drumului sufletesc și la ridicarea poporului sărac și amarit, apunând în suprema efortare înspre mai bine.

Spiritul lor cred că și azi veghează din sferile cerești asupra școlii pe care atât de mult au iubit-o; călăuzind pașii celor ce-i duc mai departe menirea.

Pilda vieții lor va fi isvorul nesecat al energiei ce cuprind sufletul nostru, animat de aceeaș sinceră dorință de a continua și duce spre înălțare faima neamului nostru și a genului său străbun.

Anexa No. 1.

NOTA *)

cărților școlare folosite în districtul Orăzii.
(Introduse și în școala română din Hurez)

Nr. crților	Libri et eorum pretium in moneta convent	Fl.	Cr.
1	Table silabizatorie românești (valahe)	—	48
2	„ „ ungrești	—	36
15	Abecedare valahe (românești) á 9 cr.	2	25
14	„ ungrești „	2	6
16	Biblia valahe (român) á 10 cr.	2	40
13	Catechismul mic valah (român) á 15 cr.	3	15
2	Catechismul cel mare valah á 27 cr.	—	54
6	„ mic ungresc á 3 cr.	—	18
2	„ mijlociu ungresc á 9 cr.	—	18
2	Aritmetică valahă á 15 cr.	—	30
3	Regulament școlar valah á 5 cr.	—	15
2	„ „ ungresc á 2 ¹ / ₂ cr.	—	5
1	Ceacslov mic valah	1	14
1	Proces-verbal (registru)	1	12
12	Imprim. de scris a lui Kriger într'un volum	—	12
	în suma	16	48

Signat in Nanda 7a Dec. 1847.

NOTA: Cheltuelile de drum dându-le dintr'al meu, 6 f. 24 cr. în bani, aceste spese prin procesul verbal le-am preluat.

ss. *Moise Noak* paroch, & *Papp Ilie*.

*) Nota. Aceasta e scrisă în limba latină și ungrească. Ceeace a fost scris latinește, a rămas n'am tradus, decât scrisoarea maghiară.

Traian Cionfi, înv. dir.

PAGINA FOLKLORULUI.

DIN COM. HOROATUL-CEHULUI.

Strigături la joc.

Sub călcâiul cismeii mele
Sede dracu c'o muiere
Și mă 'nvață să fac rele
Sub călcâiul cu optinci
Sede dracu cu puii
Și mă 'nvață a ptiinii.

Ciatăra urâtă-mii
Gura mândrii dragă-mii
Ciatăra urât m'ai face
Gura mândrii mult îmi place.

Mi-a făcut lelea cu ochiu
Să mă duc că'i fript curechiu
Mi-a făcut mândra cu jana
Să mă duc că'i fiartă zeama.

De cătană n'am fost bun,
De iubit,... am fost nebun
De cătană n'am fost dat,
De iubit,... am fost turbat.

Frunză verde-a mărului,
Nu crede-a feciorului,
Că te pune pe genunte
Și-ți mințește mii și sute,
Te mută pe celalalt
Mințește mai minunat.

Strigătură dialog.

Primul

Mărioară din Bicz
Crezi că mi-ai făcut năcăz,
Pentru că te-ai sărutat
C'un fecior din Horoat?
Nu-i nimic asta va trece,
Ca ploaia de vântul rece,
Și io de moiu mânia
Ziua noaptea te-oiu țuca,
Și de ești rea ca bruma
Și vrei să-mi uști inima.
Că la cele ce vreu eu
Măta e solgăbirău

Tată't-o judecător
Până'i vatră la cuptor.

Al doilea

Fi-e măsa cine-o fi
Tată-s-o judecător.
Poate sta într'on picior
Că noi doi de ne'am iubii
Pe toți trei v'om păcăli.
C'ășa spune chiuitura
Nu la toți li-e dulce gura.

Primul

Nici cu gându n'ai gândi
Cine te-ar ști ciufuli
Buruiana loboda
Ciufu și bajocora
Buruiana dintre flori
Și ciufu', dintre feciori
Buruiana dintre cepe
Și ciufuțu', dintre fete.

Al doilea

Și io frate, și tu frate
Del'o mândră nu n'om bate
Om lăsa frate'amândoi
Și ne'om cota după noi.

Primul

Măi Vasăle ești un prost
Ca-și mazărea de post
Și'n zadar îți tot bați gura
Tot io oiu mănca friptura.

Al doilea

fi mănca, ori nu-i mănca
Fata e în mâna mea
Uite,... cum îi țuc gura
Și o strâng, drăguța mea
C'ășa-mi spuse ea.
Să o țuc și so'nvărtesc
La nimic să nu gândesc
Că va fi a mea.

Culese do: *Vasile Pop.*

CĂRȚI-REVISTE

— „*Scrisori către Învățători*“ de P. Sf. Sa Dr. Grigorie Gh. Comșa Episcopul Aradului, Arad 1934 pagini 48, Prețul 10 Lei. Plus porto.

Viața de viitor a neamului nostru este strâns legată de munca spirituală a Bisericii, în colaborare cu școala și armata. Actuala stare de spirit, impunând colaborarea între acești factori, în mod vizibil chiar și pentru cei mai indiferenți, P. Sf. Sa Episcopul Grigorie adresează învățătorilor șapte scrisori, apelând la concursul învățătorilor, pentru remedierea rețelor, cări primejdiesc sufletul românesc.

Scrisorile relevă concepția creștină a vieții, necesitatea educației morale, formarea de coruri bisericești și colaborarea pe teren cultural. Fiecare scrisoare tratează o temă bine rotunzită, iar una relevă activitatea P. Sf. Episcop Grigorie în colaborare cu școala, ceea ce în mod vădit atrage interesul reprezentanților școlii de a colabora și ei cu biserica.

Preoții noștri au tot interesul a face ca aceasta broșură ieftină să ajungă în mâna învățătorilor, cari sunt cei mai apropiați colaboratori ai lor.

— *A apărut „Satul“* anul IV, No. 39, Febr. 1934, cu articole literare, de agricultură, sanitare, cooperație, religioase, folclor, monografii, poeme, stă-

turi, îndrumări și tot ce interesează viața satelor. — Notăm din acest număr: Unirea sufletească, de Andrei Udrea; Scrisoare dela țară, de Const. Salcia; Personalitatea lui I. G. Duca, de Ion Udrea; Igiena socială în România, de Prof. Dr. C. Michăilescu; Școala viitoare pentru copiii satelor, de N. Bălășescu; Cum s'a făcut cooperația, de T. C. Ionescu-Pășcani; Cultura plantelor medicale, de A. Lupan; Pictorul Nicolae Grigorescu, de Nicolae Nedelcu; Viața la țară acum 75 ani, de Anton Oprescu; Întâmpinarea Domnului, de G. Nicolescu-Buzău; Ce trebuie să știe un bun plugar, de Ing. Agronom D. M. Teodorescu; etc.

Dnii învățători sunt rugați a răspândi în cercuri cât mai largi aceasta revistă foarte folositoare.

— *A apărut Nr. 41 - 48 din „Pământul“*, ziar care înfețișează viața sufletească a Ialomiței. Redactat de dl Eugen Cialic, gazeta cuprinde un număr interesant de articole semnate de personalitățile culturale locale. Din numărul lor spicim pe cele semnate de dnii: Eugen Cialic, D. M. Rănetescu, Decanul Baroului Ialomițean, Ing. N. Săndulescu, Ing. I. Nițescu, avocat Angelescu, avocat Jean Manolescu, institutor St. Brăcăcescu, Jean Vasiliu, etc.

— *Asociațiunea pedagogică* a învățătoarelor dela școlale de copii mici din România, cu sediul în strada Eroului 2 din București, editează lunar din Aprilie anul trecut, revista „*Copilul*” în scopul educației copiilor mici dela 3—7 ani.

Revista aceasta vine în sprijinul mamelor și educatoarelor, dându-le îndrumări noi, cu privire la îndeletnicirile micilor elevi în școală, igiena lor, cum și spicuri diferite din reviste străine.

Tot în această publicație membrii Corpului didactic în special conducătoarele își spun păsurile lor și fac propuneri pentru o mai bună îndrumare.

Ministerul găsind că această revistă este de mult folos conducătoarelor de grădini cât și școalelor primare cursul inferior, o recomandă, învățătoarelor cât și pentru bibliotecile școlare.

— „*Revista Generală a Învățământului*” fondată în 1905 de Spiru C. Haret pentru susținerea și promovarea școliei românești intră în 1934, în al XXII an de apariție

În timp de 21 de ani, în jurul ei și-au dat întâlnire cei mai de seamă oameni ai școliei românești într'un spirit de obiectivitate și largă înțelegere a tuturor problemelor de educație și învățământ.

Revista înțelege să-și continue și în viitor linia de conduită de până acum.

Ca atare, o socotim în slujba școliei românești și deaceia o dorim cât mai răspândită printre membrii corpului

didactic.

Costul abonamentului este de lei 150 pentru profesori, comitetele școlare, directori de școli, și de 120 lei pentru învățători.

Administrator, G. Popa Lisseanu Calea Plevnei, 23, București II.

— În biblioteca „Pagini Alese” de sub îngrijirea dlui Ion Pillat a apărut *Esopiea* din fabulele lui Esop. „Carte Românească”. Prețul 12 L.

— Sub îngrijirea redacțională a dlui profesori universitar I. Simionescu au apărut în biblioteca „*Cunoștințe Folositoare*” următoarele broșuri:

1. „*Viața la ecvator*” de I. Simionescu;

2. „*Țara visurilor impetrite*” (Egiptul) de Mircea Herovanu.

3. „*N. Bălescu*” de V. M. Sassu;

4. „*Sgârie-norii New-Yorkului*” de Petru Camarnescu. Toate au apărut în editura „*Cartea Românească*” și se pot procura cu 8 lei ex.

— Marin I. Bellu: „*Deslegare*” vorsuri. Edit. Revistei „*Drumul Vremii*” Craiova. — Lei 20.

— „*Izvorașul*” revistă de muzică, artă națională și teatru sătesc. Bistrița — Mehedintți Of. T. Severin. Apare lunar. Abonamentul 100 lei anual, plătit anticipat. Este o revistă de-o valoare neprețuită pentru învățători.

CRONICĂ. - INFORMAȚIUNI.

— **Căsătorie.** În ziua de 11 Februarie 1934 și-a serbat cununia religioasă în Zălau, dșoara *Veturia Codreanu*, învătătoare în comuna Aghireș, cu dl *Dumitru Erdei* teolog absolvent.

Urăm multă fericire noilor căsătoriți.

— **Posturile vacante din inv. primar al jud. Sălaj, în vederea transferărilor din anul 1934.**

I. Posturi rurale la șc. primare: 1. Andrid post. I. B. 2. Andrid post. III. F. 3. Ariniș post. I. B. 4. Asuajul de jos post. II. F. 5. Bănișor post. II. F. 6) Băița post. III. B. 7. Bicaz post. I. B. 8. Bogdana Huta post. I. B. 9. Boianul Mare post. I. B. 10. Borla secția maghiară post. II. F. 11. Borza post. I. B. 12. Brebi post. I. B. 13. Buciumi post. IV. B. 14. Camăr post. I. B. 15. Camăr post. VI. F. 16. Căuaș post. II. F. 17. Căuaș post. III. B. 18. Câmpia post. II. F. 19. Chichișa post. I. B. 20. Chiniz post. III. B. 21. Cizer pos. II. F. 22. Crasna p. I. B. 23. Crișeni p. II. F. 24. Cuceu post. I. B. 25. Curtuiușeni post. IV. F. 26. Coșeiu post. II. F. 27. Dioșod post. I. B. 28. Drighiu post. I. B. 29. Eriu-Sâncrai post. I. B. 30. Lucăceni post. II. F. 31. Gărdani post. II. F. 32. Giurtelecul-Hododu-

lui post. III. B. 33. Ilișua post. I. B. 34. Inău post. II. F. 35. Jibou post. III. B. 36. Jac post. II. F. 37. Marca post. III. B. 38. Marin post. II. F. 39. Măerighe post. II. F. 40. Odești post. II. F. 41. Ortelec post. III. B. 42. Peceiu post. II. F. 43. Pișcolt post. I. B. 44. Pișcolt post. IV. F. 45. Pria post. I. B. 46. Pria post. II. F. 47. Racăș post. II. F. 48. Răstolț post. I. B. 49. Santău post. IV. F. 50. Sanislău post. III. B. 51. Sanislău post. VI. F. 52. Sălsig post. III. B. 53. Sărăuad post. II. F. 54. Sărăuad Cătuș post. I. B. 55. Sângeorgiu post. I. B. 56. Ser post. I. B. 57. Sighetul-Silvaniei post. I. B. 58. Sighetul-Silvaniei post. II. F. 59. Sighet Colonie post. I. B. 60. Someș-Gurulău post. I. B. 61. Slăna post. I. B. 62. Stârciu post. III. B. 63. Stremțiu post. II. F. 64. Supurul de sus post. III. F. 65. Șarmășag post. IV. B. 66. Șilindru post. I. B. 67. Șilindru post. III. F. 68. Șimian post. II. F. 69. Tășnad post. I. B. 70. Tihău post. II. F. 71. Tiream post. I. B. 72. Tiream post. II. F. 73. Trașiș post. I. B. 74. Tusa post. I. B. 75. Unguraș post. I. B. 76. Valea lui Mihai post. I. B. 77. Valea Târnei post. I. B. 78. Valea Ungurului post. I. B. 79. Vășad post. IV. B. 80. Vezendiu post. III. B. 81. Zăuan post. I. B.

II. Posturile rurale la Gră-

dini de copii: 1. Acâș post. II. F. 2. Camăr post. I. F. 3. Cămin sec. germ. post. I. F. 4. Ipu post. I. F. 5. Moftinul Mic post. I. F. 6. Santău post. I. F. 7. Sălacea post. I. F. 8. Supurul de jos. post. I. F. 9. Șimian Post. I. F. 10. Ulmeni post. I. F. 11. Urziceni sec. germ. post. I. F.

III. Posturi urbane la școli primare: 1. Carei post. III. B. 2. Carei post. V. B. 3. Carei post. XIII. B. 4. Șimleul-Silvaniei post. V. B. 5. Zălau post. VI. B. 6. Zălau post. VIII. B.

IV. Posturi urbane la grădini de copii: 1. Zălau post. I. F.

— **Prin Decizia Ministerială** No. 14026 din 23 Ian. 1934, D. Al. Pteancu, Inspector General, se delegă cu conducerea învățământului secundar, și primar din Transilvania, având atribuțiuni administrative și de control asupra Instituțiilor școlare și culturale de Grad Secundar și primar și a tutror organelor de conducere și control.

Va putea semna corespondența când va fi nevoie și va lua dispozițiuni în conformitate cu Legile și Regulamentele școlare și cu dispozițiunile și însărcinările date de Minister. Deasemenea va putea lua măsurile de natură urgentă sub rezerva aprobării Ministerului.

— **Achitarea abonamentului** la revista „Școala și Viața”. Asociația Generală cu adresa Nr. 31—1934 și Asociația Județeană cu adresa No. 3—1934, ne face cunoscut că, învățătorii din acest județ sunt în restanță cu abonamentul la Revista „Școala și Viața” pe anii 1931 și 1932, restanță care se ridică la suma de lei 70.500.

Susținerea acestei reviste fiind o chestiune de prestigiu profesional, iar continuarea apariției fiind în strânsă legătură cu achitarea la zi a abonamentului restant, invităm pe toți membrii corpului didactic primar din cuprinsul acestui județ, cari sunt abonații acestei apreciable reviste, de a achita abonamentul restant în termen de 15 zile dela primirea prezentului ordin, raportând executarea, căci în caz contrariu, în baza aprobării Onor. Minister, li se vor reține din salariu.

— **Dela Asociație Generală**. A apărut în unele ziare o știre că s'au trecut în bugetul Ministerului de Instrucție gradațiile convenite membrilor corpului didactic secundar pe anii din urmă 1932 și 1933 — ca și pe 1934.

Știrea astfel publicată — va fi produs mirare și neliniște în rândurile învățătorilor. Unii din ei își vor fi închipuit că iată se trec în buget gradațiile

numai pentru profesorii secundari și învățătorii rămân mai departe nedreptățiți...

De fapt, în ce privește gradațiile nu este încă nimic hotărât și nimic sigur pentru nici una din categoriile de membri ai corpului didactic.

D. profesor Dr. Angelescu, Ministrul Instrucțiunii, ne-a declarat chiar și cu prilejul ultimei audiențe avuta la d-sa, în săptămâna din urmă, că între cele dintâi realizări ce urmărește prin bugetul viitor este rezolvarea problemelor gradațiilor și că pentru aceasta va face toate intervențiile necesare la ministerul de finanțe.

Dacă d. ministru al instrucțiunii va izbândi să obție o soluționare favorabilă a chestiunii — așa cum cu înfrigurare așteaptă întreg corpul didactic al țării — cine ar fi așa de naiv să creadă că numai pentru o parte din corpul didactic va veni repararea nedreptății?

O hotărâre definitivă a ministerului de finanțe în această privință nu există însă până în momentul de față.

Colegi luând cunoștință de acestea, să știe totodată că vom acționa pe toate căile îngăduite în actualele împrejurări pentru înscrierea în buget a gradațiilor — așa cum prevede legea și cere dreptul nostru.

— **La Ministerul Instrucțiunii** s'a înființat un oficiu de legătură cu ministerul apărării naționale, care se va

ocupa cu toate chestiunile cari interesează școala și armata, de ex. situația militară a membrilor corpului didactic, pregătirea prerogimentară etc.

Ministerul apărării a delegat un ofițer superior care va lucra la Minister în strânsă legătură cu direcțiile de învățământ.

— **Cooperativa „Progresul”** a elevilor normaliști din Carei jud. Sălaj, dă în concurs, „Premiul cooperăției din anul 1927—1934” în sumă de lei 2400 (două mii patru sute).

La concurs pot lua parte absolvenții școlii normale din Zălau seria anului 1927 care prin lucrare scrisă vor arăta mijloacele întrebuintate pentru înființarea sau menținerea unei cooperative sătești insistând mai mult asupra piedicelor întâmpinate și a mijloacelor prin cari le-au înlăturat.

Către lucrarea scrisă vor anexa două bilanțuri din ani consecutivi.

Termenul pentru prezentarea lucrărilor este ziua de 15 Martie 1934 inclusiv. Carei, 13 I. 1934. — Consiliul de Ad-ție.

— **Necrolog.** În ziua de 3 Dec. 1933 a trecut la cele vecinice învățătorul pensionar *Bud Tiberiu* din Benesat în vârstă de 53 ani și în 24 De-

cembrie 1933 învățătoarea *Elena Czenk* din Jibou, în vârstă de 42 ani.

— Adânc îndurerării Alexandru Sima soț, Alexandru Sima fiu, Văd. Elena Éltető mamă, Elisabeta Pinter mătușe și Văd. lui Pintér Adolf nănașe, Alexandru Sima preot, socru, Cornel, Laurențiu, Virgil cu soția Emilia, Ioan și Maria Sima cu soțul Dr. Iuliu Hațiegan, prof., cumnați și cumnate, Ghighi Hațiegan nepoată, precum și familiile înrudite, anunță încetarea din viață a prea iubitei și pururea neuitatei lor Irina Sima născ. Éltető inv. decedată în ziua de 30 Ianuarie 1934, în vârstă de 32 ani, în al 12-lea an al căsătoriei fericite, după un greu morb.

Ceremonia funebră va avea loc Joi, în 1 Februarie, oara 2 p. m. — după care rămășițele pământești ale scumpei noastre, se vor așeza spre vecinică odihnă în cimitirul rom. cat. din comuna Vârșoț.

Odihnește în pace soție și mamă bună!

Vârșoț, la 30 Ian. 1934.

Redacția revistei transmite familiilor indoliaste cele mai sincere condoleanțe și celor dispăruți odihnă vecinică, pă-

strându-le memoria cu recunoștință

— **Apel.** Având în vedere ordinul Ministerului Instrucțiunii No. 95328—1930, 70.21—1931 și 182062—1933, avem onoare a Vă ruga să binevoiiți a pune în vedere D-lor învățători din cuprinsul județului Dvs. rugați fiind și de noi pe aceasta cale și prin prețiosul concurs al Dvstre. să colecteze pentru muzeul regional etnografic al acestei școli, care neapărat trebuie să ia ființă în urma ordinelor menționate mai sus, — obiecte aparținătoare gospodăriei țărănești (țesături și broderii în lână și pânză, care reprezintă ceva specific ori caracteristic industriei casnice din regiune; cioplituri în lemn, ceramică și alte obiecte de acest fel).

Obiectele ce vor binevoii a colecta, se vor depozita la sediul Revizoratului școlar de sub conducerea Dvs. cu indicarea numelui donatorului, rămânând să fie ridicate de noi cu vreo ocaziune la Zălau, după care vor fi înregistrate în registrul muzeului ce va lua ființă.

Director, Cornel Pop. Secretar, Petrescu.

UN CONCURS AL REVISTEI „SATUL ȘI ȘCOALA“

Adeseori ne-a fost dat să ascultăm la serbări școlare cuvântări roslite de învățători pentru elevii lor.

Rar s'a întâmplat ca aceste cuvântări ocazionale să țină seamă de puterea de înțelegere a copiilor cărora li se adresa.

De multe ori, vorbitorii socoteau că citind în fața copiilor câteva coale de hârtie, scrise într'un stil potrivit pentru adulți, elevii lor vor putea să-i urmărească în liniște timp de o jumătate de oră. Unii mai îndemânatici la vorbă își rosteau cuvântările fără să aibă însă nici un plan și fără să urmărească o idee generală, care să rămână întipărită în inima și mintea copiilor.

Pentru a putea veni în ajutorul învățătorilor, publicăm un concurs cu premii pentru cele mai bune cuvântări adresate elevilor de școală primară. Central University Library Cluj

Subiectele de dezvoltat:

1. Sfaturi la deschiderea anului școlar.
2. Însămănătatea zilei de 1 Decembrie, 1918.
3. Unirea Basarabiei.
4. Unirea Bucovinei.
5. Cuvântare la împărțirea darurilor de Crăciun, (sentimentul milei față de cei lipsiți; sentimentul recunoștinței celor ajutați).
6. Cuvântare la 24 Ianuarie.
7. Cuvântare la 10 Mai.
8. Cuvântare la ziua Eroilor (Sentimentul de jertfă pentru patrie. Recunoștința neamului. Subiectul poate fi localizat).
9. Cuvântare la ziua M. S. Regelui.
10. Cuvântare cu prilejul înființării Casei de economie școlară.
11. Cuvântare pentru ziua serbării pasărilor și a pomilor (Sentimentul de protecție a naturii, sentimentul estetic).
12. Cuvântare pentru ziua mamei. (Sentimentul matern, sentimentul de iubire fiiască).
13. Cuvântare pentru ziua cărții. (Ideea de progres; noblețea prin cultură).
14. Cuvântare la încheierea anului școlar. (Bilanț de activitate. Sfaturi de bună purtare în vacanță).

15. Cuvântare cu ocazia împărțirii premiilor. (Incurajarea sârguinții, a bunei purtări).

16. Alte subiecte pe cari concurenții le-ar socoti vrednice să fie tratate și care s'ar putea încadra în viața elevilor de școală primară.

Fiecare subiect trebuie așa dezvoltat ca să nu depășească înțelegerea elevilor din clasa IV-a primară. Pentru ilustrarea ideilor, se vor folosi cât mai multe exemple culese din viața copiilor. Se vor înlătura vorbele cari necesită explicații. Cuvântările vor avea cele trei etape: introducerea, dezvoltarea și încheierea. Citite, ele nu vor dura mai mult ca 10 minute.

Termenul de concurs este până la 1 Mai.

Manuscrisele se vor înainta însoțite de un plic cu „Motto” având înăuntru numele autorului.

Premiile :

Premiul I, 500 lei. Il vor obține concurenții cari vor înainta trei cuvântări vrednice a fi premiate.

Premiul II, 300 lei. Il vor obține concurenții cari vor înainta două cuvântări vrednice de a fi premiate.

Premiul III, 200 lei. Il vor obține concurenții cari vor înainta o cuvântare vrednică a fi premiață.

Bine înțeles, fiecare concurent va înainta mai multe cuvântări, pentruca Comitetul de cenzurare să poată alege din mai multe, cele vrednice a fi premiate.

Pentru cuvântările vrednice de *mențiune* se vor acorda premii în cărți.

Toate cuvântările vor apare în coloanele revistei „Satu și Școala” și dacă secerișul va fi bogat și într'o broșură aparte.

Lucrările se vor trimite pe adresa redacției revistei „Satu și Școala” (în scrisori suficient francate) Str. Mărzescu No. 21. Cluj.

Buletinul Revizoratului Școlar al Jud. Sălaj

(Circularele se vor înregistra imediat, comunica tuturor membrilor corpului didactic și executa întocmai.)

No. 484—1934. **Restabilirea titlurilor organelor de control ale învățămîntului primar.** Urmare la ordinul nostru No. 3294—1931 publicat în Buletinul No. 5—1931 al Revizoratului, — prin care se diminuau titlurilor organelor de control, comunicăm în copie deciziunea Ministerului Instrucțiunii No. 8126 - 1934, privitoare la restabilirea titlurilor organelor de control, ale învățămîntului primar, spre știre: DECIZIUNEA No. 8126—1934. Noi, Ministru Secretar de Stat la Departamentul Instrucțiunii Publice, Cultelor și Artelor. Având în vedere nevoia unei bune organizări a Serviciului de control al învățămîntului primar și ținând seamă că, prin art. VIII. din Legea pentru modificarea unor dispozițiuni din Legea pentru organizarea și funcționarea Ministerului Instrucțiunii Publice din 21 Iulie 1931, — vechile titluri ale organelor de control ale învățămîntului primar au fost modificate, fără a se pune în concordanță cu Legea învățămîntului primar din 1924, ceace produce perturbări în executarea prevederilor legale. Având în vedere deasemenia că o parte din organele de control își mențin încă vechile titluri, chiar prin Legea din 1 Iulie 1930, pe când cele numite pe baza acelei Legi poartă titluri inferioare, deși atribuțiunile și salariile sunt aceleași, ceace produce de multe ori confuziuni și perturbări. *Decidem*: Art. II. Titlurile organelor de control ale învățămîntului primar, pe baza ori căror Legi ar fi fost numite, să restabilească așa cum au fost prevăzute în art. 110 și art. 120 din Legea pentru organizarea administrației școlare, din 1 Iulie 1930 și anume: revizorii școlari din județ, subrevizorii șc. de cancelarie, subrevizori școlari de circumscripție, inspectori școlari de circumscripție și inspectori Generali. — Art. II. și ultimul. Domnul Consilier al învățămîntului primar va aduce la îndeplinirea dispozițiunilor prezentei deciziuni. Ministru, ss. Dr. Angheliescu.

No. 603—1934. **Controlul predării învățămîntului religios în școlile primare.** Fiind sesizați că, învățătorii din diferite localități, refează accesul delegaților autorizați de a controla predarea învățămîntului Religios în școlile primare, aducem la cunoștința tuturor direcțiunilor școlare că, în baza dispozițiunilor în vigoare, controlul învățămîntului religios, în școlile primare se face pe lângă organele de control ale Ministerului Instrucțiunii de către autoritatea bisericească respectivă (Mitropolia, Episcopia) prin delegații săi, persoane ecleslastice.

No. 11.948 - 1933. **DI. Alexandru Marinescu instructor propagandist pentru lucru manual.** Avem onoare a face cunoscut că Ministerul prin ord. No. 200111 - 1933 menține delegația dată D-lui învățător Alexandru Marinescu, dela școala primară din comuna Măciuca, jnd. Vâlcea, ca instructor propagandist pentru lucru manual, la școlile primare din Regiunea Cluj, fiind plătit cu leafa dela catedră.

No. 11.877 - 1934. **Inlocuirea sigiliilor vechi.** Ministerul Instrucțiunii cu ordinul No. 186.326 - 1933 ne face cunoscut că, la Comisiunea Consultativă Heraldică s'au semnalat cazuri că diferite autorități întrebunțează și acum sigilii cu stemele vechi ale țării. Onor. Minister atrage atențiunea școlilor, ca în viitor să întrebunțeze numai sigilii cu stemele noi, întocmită de Comisiunea Consultativă Heraldică.

No. 1428 - 1934. **Plata suplinitoilor, învățătorilor aflați în concediu.** Onor. Minister cu ordinul No. 12708 - 1934, dispune ca plata tuturor suplinitoilor prin bună înțelegere încetează. Toți suplinitorii în învățământul primar se vor plăti conform legii cu 75% din leafa de învățător.

No. 604 - 1934. **Circulară, către membrii corpului didactic primar dela școlile primare confesionale din cuprinsul acestui județ.** Avem onoare a face cunoscut că Onor. Minister al Instrucțiunii, Direcția învățământului primar particular și confesional, cu ord. No. 201978 - 1933, comunicat de Onor. Serviciul local de învățământ Cluj cu ord. No. 2070 - 1934, în interesul învățământului, înțelegerii și formării profesionale, ne aduce la cunoștință că, învățătorii dela școlile primare particulare confesionale, vor lua parte la conferințele didactice, respectiv cercurilor culturale, ale învățătorilor dela școlile Statului.

No. 339 - 1934. **Contribuția la monumentul martirilor Horia, Cloșca și Crișan.** Comunicăm în copie, ordinul No. 207.592 - 1933 al Onor. Minister spre știre și strictă conformare, cu adaosul că, suma care va rezulta și trimite direct adresei indicate, se va comunica și Revizoratului, prin raport, până la data de 10 Martie a. c.: Ord. No. 207.592 1933 a Onor. Minister: Domnule Revizor, Asociația pentru literatura Română și cultura poporului român „ASTRA” din Sibiu ne aduce la cunoștință că, în dorința de a immortaliza pe cei trei martiri: Horia, Cloșca și Crișan, cari au suferit pentru neamul Românesc, a hotărât ca odată cu împlinirea a 150 ani, în ziua de 28 Februarie 1935, să ridice un monument în orașul Alba-Iulia. Comitetul a adunat până acum cotizații benevole sume importante și se gândește la sporirea fondului, luând parte la aceasta, întreagă suflare românească pentru cari ei, s'au jertfit. Nu credem că va fi român care să nu primească cu bucurie aceasta frumoasă inițiativă. Pentru sprijinirea acestei acțiuni, Vă facem cunoscut că, Mi-

nisterul a aprobat ca toate școlile primare din Țară, să țină în luna Februarie 1934, câte o serbare școlară, însoțite de conferințe, cor și declamații, în legătură cu eroii martiri. Sumele cari vor rezulta la aceste sărbări din mici taxe sau cotizații benevole, vor fi trimise direct D-lui Dr. Romul Boca Președintele Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român din Alba-Iulia. Luați măsurile convenite și comunicați aceasta tuturor școlilor din județul D-voastră. Listele școlilor cari au contribuit la ridicarea monumentului vor fi publicate. Consilier Director General, Petre Ghițescu. Șeful Serviciului, Teodorescu.

No. 1443—1934. **Neexecutarea ordinelor.** Ividu-se dese cazuri regretabile când unii D-ni Directori nu execută întocmai și în termen ordinele ce emană dela autoritățile școlare superioare, aducem la cunoștința celor interesați că, în viitor asemenea cazuri se vor califica ca lipsă dela datorie și în consecință se vor sancționa.

No. 1339—1934. **Frecventarea Bisericii.** În legătură cu ordinele noastre anterioare, și fiind sesizați din partea autorităților bisericești că, unii D-nii învățătorii nu participă la serviciul divin, ce se ține în Dumineci și sărbători, sau dacă participă nu fac coruri cu școlarii și adulții, contraveniend astfel dispozițiilor Legii art. 64, și ordinelor noastre ce s'au dat în această privință, aducem la cunoștința tuturor învățătorilor dela școlile de Stat că, acei cari nu merg la biserică și nu formează coruri spre a da răspunsurile la Sf. Liturgie, vor fi considerați ca absenți dela datorie și în consecință tratați ca atare.

No. 167—1934. **Utilizarea Revistei „Drumul Nou“.** Uniunea Camerelor de Agricultură — București ne face cunoscut cele ce urmează: Revista „Drumul Nou“ se trimite gratuit aproape tuturor școlilor primare, spre a servi D-lor învățătorii cu material didactic la clasele superioare, precum și cu un bun mijloc de propagandă și de îndrumare agricolă pentru sătenii agricultori și crescători de animale din partea locului. Du toate stăruințele depuse în acești 3 ani, din urmă pentru răspândirea acestei publicațiuni, al cărei abonament pentru 24 numere a fost fixat la 100 Lei, cu care nu acoperim aproape jumătate din cheltuielile ei de tipărire, sunt multe școli, unde această foaie, nu este în destul folosită de către D-nii învățătorii și din aceasta cauză este ea prea puțin cunoscută și răspândită în cercurile sătenilor. Fiind informați că actualul Ministru al Instrucțiunii Publice acordă o deosebită atenție popularizării cunoștințelor agricole în marea masă a populației rurale și că v'a trimis în acest sens instrucțiunile necesare, ne permitem a vă trage atențiunea asupra revistei noastre „Drumul Nou“, cu rugămintă să binevoiți a examina cuprinsul celor două numere trimisă odată cu adresa de față. În deosebi Vă atragem atențiunea asupra articolului intitulat

lat „Gânduri de Iarnă“, pe care-l publicăm în Nr. 23. În acest articol ne adresăm D-lor învățători, cu rugămintea să înființeze Căminuri culturale și câte o secție economică pe lângă fiecare din ele, cu prima încercare de organizare a inițiativei particulare, pentru a o pregăti către forma mai complexe a Cooperativelor de producție și de credit de care avem atât de mare nevoie astăzi. În articolul de fond din 24 se insistă din nou asupra acestor organizații agricole cu organe ajutătoare ale Camerelor noastre de agricultură. Cu acestea lămuriri, Vă rugăm Dle Revizor școlar, să binevoiți a atrage printr'o circulară atențiunea tuturor învățătorilor din acel județ asupra Revistei „Drumul Nou“, invitându-i să o folosească cât mai mult în activitatea lor didactică și de propaganda agricolă, dar și să stăruie a câștiga fiecare din ei cel puțin câte-o 5 abonamente cu plata de 100 Lei pe an bu începere dela No. 1, deoarece în felul acesta îi vom putea da și o mai largă răspândire. Mai avem un mare număr de colecții complete din anul 1932 și 1933 pe care le oferim 100 Lei colecția.

No. 12.397—1933. **Procurarea seminței de viermi de mătăsă.** Camera de Agricultură a județului Sălaj, ne face cunoscut că ce tru Sericicol Zălau, cu sediul în Zălau str. Gheorghe Pop de Băsești No. 50 A. va pune la dispoziția amatorilor sămânță de viermi de mătăsă în mod gratuit cu condiția ca gogoși să fie vânduți centrului Sericicol. Prețul gogoșilor de mătăsă pe anul 1934, s'au fixat după cum urmează: 1. Gogoși calitatea I. Kgr. Lei 15. 2. Gogoși calitatea II. Kgr. Lei 2. 3. Gogoși calitatea IV. Kgr. Lei 1. Totodată Vă rugăm să binevoiți a îndemna elevii Școalelor Primare să se ocupe cât mai mult cu creșterea viernilor de mătăsă. În legătură cu aceasta Vă comunicăm că, propunerile Recaș județul Timiș, Oroșova jud. Severin, Strehaia iud. Dâmbovița, se găsesc de vânzare duzi de 3—5 ani cu coroana bine formată cu prețul de Lei 5 bucata și puieti de dud pentru garduri vii cu prețul de lei 200 mia. Prețurilo se înțeleg 1000 pepiniere.

No. 1340. **Combaterea sectarismului.** Spre a putea forma un plan sistematic pentru combaterea sectarismului, în comun acord cu autoritațile bisericesti, invităm pe Dnii directori ai școalelor primare de Stat, ca în termen de 8 zile să ne răspundă la toate întrebările din următorul chestionar: 1. Ce secte sunt afirmate în comuna Dvs? 2. De când datează, una fiecare? 3. Câți credincioși numără fiecare în prezent? 4. Cine au fost cei dintâi inițiatori? 5. Cari au fost cauzele desbinării religiei vechi și luării ființei a acestor secte? 6. Cari ar putea fi mijloacele cele mai practice și eficiente de combatere ale acestor secte în această localitate? 7. Ce confesiuni sunt în comuna Dvs.? 8. Câți credincioși numără fiecare în parte? 9. Numele păstorului a acestor confesiuni? 10. De când păstorește confesiunea respectivă?.

No. 11.987—1933. **Studiul Gemenilor.** Comunicăm în copie ord. No. 45288—1933 al Onor. Inspectorat școlar Cluj cu învitarea de a ni se comunica datele cerute, în termen de 5 zile dela primirea prezentului ordin. Domnule Revizor, Institutul de Pedagogie din Cluj ne trimite adresa următoare: „Dorind se întreprind în cadrele institutului de psihologie pe care-l conduc, o serie de cercetări științifice cu privire la studiul gemenilor, Vă rugăm să binevoiți a dispune să ni se trimită următoarele date: 1. Numele tuturor școlilor primare sau a grădinițelor de copii dependente de D-voastre care au în efectivul lor gemeni precum și de calitatea în care se găesc aceste școli. 2. Numele și pronumele gemenilor cu indicația clasei în care se găesc gemeni. De datele acestea avem absolută nevoie pentru buna reușită a cercetărilor noastre, căci numai așa suntem în măsură de a ști unde trebuie să ne deplasăm pentru experimentare. Bineînțeles că prin experimentările ce intenționăm a le face vom căuta să nu deranjăm cu nimic, mersul normal al școlii respective.” Rugăm cereți prin ordin Circular aceste date dela școlile din județ și să ni le trimiteți. Inspector șef, C. Iencica. p. Șeful Secției, Eugen Albu.

No. 651—1934.

DOMNULE DIRECTOR,

Cu ordinele noastre circulare N-rii 5631—1932 și 8872—1933 (Școala Noastră No. 8—1933) și în conferințele administrative dela începutul anului școlar s'a pus în vedere tuturor directorilor să înainteze **Revizoratului școlar în ultima zi a lunii raportul de frecvență școlară.**

Aceasta operațiune fiind de o importanță primordială în administrația școlii și îndrumarea învățământului, reclamă cea mai desăvârșită exactitate și promptitudine, ceea ce vi s'a comunicat prin ordinele menționate mai sus.

Nu înțelegem totuși atitudinea Dvs. de nesupunere față de aceste ordine ale autorității școlare, prin ceea ce cauzați prejudicii imense întregului învățământ din județ.

Școala Dvs. fiind în restanță cu rapoartele pe lunile

1933.

Vă invităm a le înainta în termen de 24 ore și în viitor să nu uitați a le înainta la termen.

Pentru neglijență și nesupunere veți primi cuvenitele sancțiuni.

Zălau, la 30 Ianuarie 1934.

Revizor școlar,
D. MĂRGINEANU.

Asociația inv. din jud. Sălaj.

No. 9—1934.

Proces-Verbal

Luat în ședința Comitetului Asociației Inv. Secția Sălaj, ținută în ziua de 30 Dec. 1933, în localul școlii prim. de stat din Zălau, fiind prezenți: Simion Oros președinte, Dumitru Ilea vicepreș., Valeriu Oșian secretar, Aug. Maxim casier, Eugen Șimonca și Pop Alexandru membrii.

I. Dl Simion Oros președinte constatând că, membrii Comitetului sunt întruniți în număr conform prevederilor Art. 28 alin. 2. din Statute, declară ședința deschisă.

II. Dl Valeriu Oșian secretar citește procesul verbal al ședinței anterioare, care fiind întocmai redactat cu celea desfășurate se verifică și semnează de Comitet.

III. Secretarul citește Circulara Asociației Generale a Inv. No. 381—1933 prin care suntem invitați:

a) să alegem un membru din sinul Comitetului pentru a face parte din Comisia de reclamațiuni privitoare la numirile și detașările din toamna anului 1933.

b) să achităm taxele cu cari Secția noastră datorește centrului din cotizații pe anii 1930—1932.

Se mai citește și Circulara Asociației Regionale a Inv. No. 96—1933. prin care:

1. suntem solicitați la plata cotizațiilor restante.

2. ni se comunică pentru știre hotărîrea adunării generale extraordinare a acestei Asociații, ținută la Cluj, în ziua de 26 Noemvrie 1933.

Ad. III. Comitetul după ce ia act de Circularele de mai sus:

a) alege ca delegat al său în Comisiunea de reclamațiuni pe dl Augustin Maxim.

b) În ceea ce privește plata cotizațiilor, Comitetul hotărăște achitarea cât mai grabnică a acestor cotizații restante de pe anii 1930—1932 din depunerile existente în sumă de lei 27545 la Banca pop. „Gelu“ din Tibău, libelul No. 401, cu observarea, ca președintele să arate Asociațiilor: Generală și Regională că, sumele cu cari suntem debitați la cotizații să nu le calculeze la taxa de membrii ori numărul învățătorilor, pentru că aceasta nu constituie o bază reală a încasărilor Secției, ci baza de fixare a cotizațiilor să rămână sumele ce se dovedesc a fi într'adevăr încasate de noi, dela membrii. În legătură cu aceasta se fixează și aci că, în ședința din 5 Maiu 1933, Comitetul luând în cercetare situația materială a subsecțiilor a constatat că, *sunt taxe restante încasabile* de pe anii 1932 și anteriori, la 7 subsecții Lei 25.119, iar ca *taxe restante neincasabile* a radiat Lei 8264. Tot în legătură cu cele de sus Casierul raportează că, din taxele restante și curente, încasate în anul 1933, a achitat suma de Lei 10.000 Asociației Generale și Lei 10.000

Asociației Regionale: în total Lei 20.000 (Douăzeci mii Lei).

1. Hotărârile adunării gen. extraord. a Asoc. Reg. din 26 Noemvrie 1933 se vor publica în revista Școala Noastră, ca cei interesați să ia cunoștință.

IV. Se citește adresa Asoc. Reg. No. 100—1933, care și propune a interveni pentru încadrarea legală a inv. absolvenți ai școalelor normale tip. 8 clase, la care-i îndreptățește Art. 224. modificat.

Ad. IV. Luându-se act de aceasta adresă se hotărăște a se publica în revista Școala Noastră pentru ca cei interesați să poată lua cunoștință.

V. Să citește Circulara Asoc. Gen. No. 407—1933 prin care suntem rugați a-i da colaborarea noastră pentru încassarea abonamentelor la revista „Școala și Viața” și la ziarul „Cuvântul Învățătorilor”, de pe anii 1932 și 1933.

Ad. V. Luându-se act de aceasta Circulară, Comitetul roagă pe dl. Președinte să binevoiască a interveni la Revizorul școlar ca abonamen. pe anul 1932 și 1933 la revista „Școala și Viața” se fie reținut învățătorilor abonați prin statul de plată a salariului de pe luna Ianuarie și Februarie 1934.

VI. Se citește Circulara Asoc. Reg. No. 72—1933 prin care suntem invitați ca din încasări benevole dela învățători să formăm un fond de ajutorare pentru învățătorii fără posturi.

Ad. VI. Se ia act. Circulară se va publică în revista Școala Noastră.

VII. La propunerea dlui Președinte, Comitetul hotărăște ca Subsecțiile să-și țină adunările obișnuite de primăvară cu incepere dela 15 Martie până la vacanța Paștelor a. c. Aceasta hotărâre precum și programul acestor adunări va fi comunicat președinților de subsecții din partea prezidiului. Concomitent cu aceasta Adunarea generală a Asociației Inv. Secția Sălaj se fixează pe ziua de 28 Maiu 1934 în Zălau.

VIII. Dându-se curs liber pentru diverse propuneri:

1. Dl. E. Șimonca propune ca toate procesele verbale dresate în ședințele Comitetului central precum și toate adresele de interes general intrate la Comitet să fie publicate de către prezidiu în revista Școala Noastră ca astfel toți învățătorii din județ să cunoască toate chestiunile și modul de rezolvire hotărât.

2. Dl Valeriu Oșian secretar propune ca prezidiul Secției să convoace pe toți casierii Subsecțiilor la Zălau pentru a lise da îndrumări în vederea unei mai bune și uniforme conduceri a casieriiilor.

Ad. VIII. 1. 2. Comitetul central luând în desbatere propunerile făcute mai sus și le însușește și dă însărcinare Președintelui de a le duce la îndeplinire.

Nefiind alte chestiuni la ordinea zilei ședința sa ridică.

Președinte:
Simion Oros.

Secretar:
Valeriu Oșian.

No. 18—1934.

Circulară

Către învățătorii de stat din jud. Sălaj.

În urma hotărârii Consiliului Asociației Gen. a Învățătorilor, luată în ședința din 28 Ianuarie a. c. în București, revenim asupra Circularii noastre No. 68—1933, publicată în revista „Școala Noastră” No. 10—1933 și Vă rugăm stăruitor să binevoiți a duce la îndeplinire cele ce urmează:

1. Fiecare învăț. de pe teritoriul jud. nostru, în cursul lunii Februarie ori Martie a. c., într-o zi potrivită, va ținea elevilor săi o lecție din Istorie, vorbind de vitejiile și luptele marelui Erou Mihai Viteazul, care pentru întâia oară a săvârșit unirea tuturor Românilor, deși pe scurt timp, căci așa erau împrejurările, indemnând pe copii, ca pentru monumentul ce se intenționează a-l ridica, în amintirea aceluia mare Erou, pe locul unde a fost ucis mișelește, la Turda de către dușmanii lui, să *contribue fiecare elev cu câte 1 (un) leu*.

2. Sumele încasate dela elevi, directorul școlii le va trimite pe adresa Casierului Asociației noastre dl. Aug. Maxim Tihău p. Surduc, menționând destinația banilor, care, primindu-i din întreg județul, îi va înainta, într-o sumă globală, locului în drept, respective îi vor depune spre fructificare la Banca „Învățătorul Sălăjan” Zălau, până când Comitetul de inițiativă va începe lucrările de ridicarea monumentului.

3. Dnii Colegi, vor contribui și dânsii cu o sumă benevolă până la 100 lei de persoană.

4. Pentru executarea celor de sus, respective trimiterea sumelor încasate, fixăm un termen de 2 luni, adică până la 1 Apr. a. c.

Casieria, îndată ce va primi sumele cerute, va întocmi un tablou și-l va publica în revista „Școala Noastră” pentru cunoștință. — Șimleu, la 4 Februarie 1934. — Președinte, *Simion Oros*. Secretar, *Valeriu Oșian*.

Creditul Agricol Ipotecar al României.

Societatea anonimă Legea din 18 Martie 1931 Capital social lei 330.000.000 Fonduri disponibile lei 1.250.000.000. Sediul social: București Str. C. A. Rosetti, 35. Telefon: 2.19.05—2.19.06. Acordă împrumuturi în numerar cu ipoteca în prim rang pe bunuri rurale în întreaga țară cu o dobândă de 7% pe an. Termenul împrumuturilor: 10 până la 30 ani. Restituirea în rate semestriale (cuprinzând dobânda și amortismentul). Actele făcute cu Creditul Agricol Ipotecar al României sunt scutite de orice taxă de timbru și înregistrare, precum și de formalitățile de autentificare la Tribunale. Creditul Agricol Ipotecar al României nu acceptă mijlocirea unui Intermediar, nici Comisionar. — Birourile și serviciile sale sunt cu totul la dispoziția publicului interesat, care se va adresa la ghișeele sale din București, Str. C. A. Rosetti No. 35, Telefon 2.19.05—2.19.06, pentru a obține toate explicațiunile dorite atât în vederea completării cererii de împrumut, cât și pentru procurarea actelor și îndeplinirea formalităților cerute de Statute. Pentru informațiuni detaliate a se adresa la Sucursala Băncii Naționale a României sau la Serviciul Agricol Județean. Rugăm colegii de a face propagandă în cercuri cât mai largi.

Redactor responsabil: **D. Mărgineanu.**